

RAMÓN LULL

IMÁDÓNAK ÉS IMÁDOTTNAK
KÖNYVE

Szemlélődések az év minden napjára

IMÁDÓ ÉS IMÁDOTT

T. A. M. S.

A LELKIÉLET FERENCES MESTEREI 11.
MEGINDÍTOTTA P. SCHROTTY PÁL OVM.

Imprimatur. Budapest, 1943.
XI. 3. P. Paulus Schrotty ofm.
Delegatus Generalis. — Vác, 1943.
XI. 10. Josephus Episcopus.

RAMÓN LULL

**IMÁDÓNAK ÉS
IMÁDOTTNAK
KÖNYVE**

P. SZEDŐ DÉNES OFM
fordításában

P. SZEDŐ SZEVERIN OCD
bevezetésével

MARTYN FERENC
rajzaival

R A M Ó N L U L L

Valamikor nem volt kaland, melyben részt ne vett volna: forró katalán vére belehajította. Fiatal, mallorkai nemes fiú — 1235-ben született Palmában — az aragón királyi udvarban nemcsak lovagi ügyességet: kalandot és veszélyt is kitanult. Parlagon hevertette óriási tehetségeit s ment, a könyvek elől a vére után. Azt mondják, szenvedélyében egyszer még a templom hajójába is berobbant lovával...

Ekkortájt kezdi üldözőbe fogni a *Keresztrefeszített*, látomásokban, jelenésekben. Ramón olthatatlanul belészeret az Üdvözítőbe: ezentúl minden véré, temperamentumát Neki fogja szentelni. Valódi-e vajjon ez az ő nagy változása, új élete?

Kettős próbáját adja ennek: magányban és tevékenységben.

Senkisem bírja a magányt, ha Isten-szeretete nem valódi. Ramón keresi és megtalálja a még töretlen franciskánus ideált, harmadikrendi testvér lesz, s kilenc évig magányba vonul, boldog, termékeny és kemény készülletbe. Később is vissza-visz-

szüet a magányba, hallgatásba; igaz apostol, igazi szerelmes.

Babonáshírű tanár, fáradhatlan missziós. Katedrája ott áll Párisban (a Duran Scotusé mellett!), Montpellierben és Napoliban. A doctor illuminatus, a világosság doktora, új rendszeren töpreng: az alapfogalmakból mintegy gépszerűen, szükségképen bizonyítani a hitigazságokat, ez lenne az ő Nagy Műve. Ezzel is hódítani akar: minél több lelket, s mind a Keresztrefeszítettnek új, nagy Szerelmének. Missziós iskolákat létesít — Mallorkában is, erdős hegyvidéken patkóalakú tündéri tengerből mellett — olyan munkatervvel, mintha XI. Pius pápa készítette volna. Messze előrefutott korából: nyelveket, szokásokat tudott, ment Afrikába, Ázsiába, egészen az Indiáig. Az izlám legnagyobb apostola.

Gáncs érte és megnemértés. A talmi szeretet elaludt és bekeseredett volna, az őve csak annál nagyobb lánggra kapott. Ramón sokat harcolt, szenvedett, ágált, még egyházi fórumokon is.

Az Amic e Amat, mely ime magyarul is előttünk hever, Blanquerna c. filozófiai regényének kis betéje. Ramón rengeteget, kb. 300 művet írt.

tott életében, de ez a legbensőbb, legfinomabb munkája. Isteni, tiszta hangot üt meg benne, örökké maradandót, fölötte minden vérnek, lovagságnak, középkornak, mégis mindez benne van. Amellett ízig-vérig ferences: telve madárral, virágokkal. Tömören fest: „megszűrt szavú”, ahogyan Szent Ferenc kívánja.

Ne felejtsük: Ramón Lull megtérő, szentpáli lélek. Az ilyennek jellemzője mindig a szeretet, a jóvátevő, mindent pótló szeretet. (1. Petr. 4, 8.) Szeretni, de minél lángolóbban — ez felejt és felejtet! Az Imádó misztikája: szent bolondság, keresés, bűjócška az Imádotlaltal, lovagias és finom, értelmes és magasan szárnyaló. Ennek a misztikának nincsen teru-rajza, a Keresztrefeszített látomásaiból született, az Énekek Énekéből hajtott ki. Ramón nem geometrikus szellem, hanem intuitív; nem rendszerez, hanem megragadja tárgyát. Hiba-e vajjon ez? Aligha-nem inkább előny, mert hűségesebb módszer. A kegyelem is pillanatról-pillanatra új, csak mi szorítjuk fejezetekbe. Ez a csodaszép útirajz egészen tapasztalatokból készült, élmények színezték s nem könyvtudomány. Élmények Istenben: a misztikus Istent látja, szívével látja Őt. (Mt. 5, 8.)

Van-e ennél érdekesebb, izgatóbb? Hiszen ezt akarjuk eltanulni tőle, ez a legbensőbb ügyünk. Az isteni, titkos tudományba mélyen belevezet e könyvecske téged is, olvasó. Úgy olvasd hát mint ha emlékeznél: lelked mélyén elmé-nyek fognak ébredni, amik eddig szunynyadtak benne. Minden igazi ismeret ilyen ráébredés. Erős sugallatokat fogsz érezni, sokat fogsz tanulni, amit eddig hinni nem mertél: hogy milyen csodálatosan, meglepően bölcs és elnéző a te Imádot-tad. Keresni fogod Őt. Egyes szakaszok meg fognak állítani: ne menj akkor tovább, izleld végig és írd le titkos füzetedbe...

Ramón Lull nagyvonalú élete méltó befejezést kapott. Tuniszban, a vértanúságra vágyó 80 éves aggastyánt egy nyilvános prédikációja alkalmával, 1316-ban megkövezték; irgalmas génuai matrózok vették fel összetört testét hajójukra. X. Leó pápa azután boldoggá avatta.

P. SZEDŐ SZEVERIN OCD

IMÁDÓNAK ÉS IMÁDOTTNAK
KÖNYVE

Imbol kezdődik Imádónak
és Imádottnak könyve.

Blanquerna imádkozott. Megvagyázta, hogyan s miképen szemléli Istent s az Ő erényeit. Imádsága végeztével gondolatait följegyezte. Így cselekedett naponként és imádságán, az ösztönzés különfélesége szerint, minden ízben változtatott. Eként szerzé sokféle és különb-különb módokon Imádónak és Imádottnak Könyvét. És gondja volt rá, a szemléldéseket rövidre szabni, flykép a lélek csekély idő alatt többet is bejárhatott. Isten áldásával kezdé meg Blanquerna a könyvet ugyanannyi versre tagolva szét, valahány napja van az évnek és mindenik vers eleendő Istent szemlélni egy teljes napon át, a Szemléldés Könyvében tanította módszer szerint.

Kezdődik a szívbeli
képeknek rendje.

1

Kérdé Imádottját az imádó, tartogat-e még számára néminemű szeretni-valókat. Felelé pedig az Imádott, hogy a szeretet gyarapodását szeretnie még hátra van.

2

Úttalan és veszedelmes utakon keresi vala Imádottját az imádó. Szemlélődésekkel, sóhajokkal, könyvekkel népes és szeretettel napvilágos utakon.

3

Sok jóbarát egyesüle imádására egyetlen Imádottnak, aki szerelmével valamennyit elárasztá.

4

Zokog vala az imádó, mondván: Vajjon s mikor oszlik el sötétsége e világnak s vele a pokolnak útjai? És a völgynek lefutó víz, természetét megváltoztatva, fölfelé vajjon

s mikor törtet? És az ártatlanok száma vajjon mikor haladja meg a bűnösökét?

5

Oh, Imádottjáért meghalni az imádó vajjon mikor dicsekedhet? Az Imádott pedig szerelmében elpedni imádóját ugyan mikor látja?

6

Monda Imádottjának az imádó: Te, aki ragyogással töltöd meg a napot, töltsd meg szívemet szeretettel. Válaszola az Imádott: A szeretet teljessége nélkül nem harmanzozna könnyel a szemed, nem is jöttél volna ide Imádottad látni.

7

Vallatá imádóját az Imádott, tökéletesen szereti-e, és megkérdezé, vajjon az Imádottnak jelenléte távollététől miben különbözik? Felele az imádó: Amiben a tudatlanság a tudástól, a felejtés az emlékezéstől.

8

Ismét kérdé imádójától az Imádott: Emlékszel-e valamely jutalomra, amellyel szerelmedért megajándékoztalak? S amaz telelé: Emlékszem,

mert a rámmért szenvedéseket nem különböztetted meg az örömöktől.

9

Felelj, barátom, — szóla az Imádott, — elszenveded-e türelemmel, ha megkettőzőm vágyadat? — Elszenvedem, hogy szerelmemet is megkettőztesd.

10

Szóla az Imádott imádójához: Ugyan tudod-e, mi a szeretet? — Az felele: Ha nem tudnám, mi a szeretet, megtudnám, mi a búbánat, a fájdalom és a gyász.

11

Megkérdezték az imádót: Mért nem válaszolsz Imádottad hívogató szavára? Az pedig viszonzá: Nagy veszedelmeket állok ki, hogy őt elérjem és dicsőségét keresve, szólok hozzá.

12

Balgatag imádó! Miért dúlod föl testedet? Miért osztod szét pénzedet és veted meg e világ örömeit, megvetetten járva az emberek kö-

15

zött? Az felele: Azért, hogy Imádot-
tam dicsőségét keressem, akit az em-
berektől több megvetés és gyalázat
ér, semmint tisztelet és imádás.

13

Felelj, Szeretet Bolondja! Mi lát-
hatóbb: az Imádott az imádó-
ban, vagy az imádó az Imádot-
tban? S amaz felele mondván: Az Imádott
a szeretetben látható, az imádó pe-
dig sóhajokban, könnyekben, fáradal-
makban és gyötrelmekben.

14

Kereke valakit az imádó, akitől
Imádot-tnak megizenné, mely
szörnyű bánattal sujtotta szerelme s
hogy bújába belehal. Lelé pedig Imá-
dot-tnát egy könyv olvasása közben.
E könyvben minden kínja följegyez-
tetett, kit Imádot-tja kedvéért a Sze-
retet rámért, de ugyancsak szerelmé-
nek boldogsága is.

15

Miasszonyunk elhozta Fiát az imá-
dóhoz, hogy lábacskaít meg-
csókolná s foglalná egyszersmind
könyvébe Boldogasszony erényeit.

Mondd meg, dalos madár! Imá-
dottam oltalmába menekedtél-
e, hogy a közömbösségtől megóvna
és szerelmedet megszorítaná? Fe-
lele a madár: Ki más serkent dalol-
nom, hanemha a Szeretet Ura, akit
nem szeretni gyalázásnak számít.

Kétség s remény között ütött ta-
nyát a Szeretet. Élete az emlé-
kezés, és feledésben pusztul el, ha
háza fala világi örömekre épült.

Viszály támadt az imádónak szeme
és emlékezete között. A szem
ugyanis azt állítá, látni jobb volna
az Imádot, mint csupán emlékezni
rá. Az emlékezet viszont azt vitatá,
hogy éppen ő fakasztja könnyekre
a szemet és lobbantja a szívet szere-
lemre.

Faggatá az imádó az értelmet és
az akaratot: Imádotjához ugyan
melyikük férközött közelebb? Ver-
senyt futának erre, s íme az értelem
az akaratot megelőzve érkezett az
Imádotthoz.

Imádó és Imádott egymással perbe szálla. Meglátá egy másik imádó és addig sírt, valamíg csak Imádott és imádó közt a béke és egyetértés helyre nem állott.

Sóhajok és könnyek jelentkezének az imádó ítélőszéke előtt és megkérdezték, melyikük szerelmét érzi jobban. Az Imádott úgy ítélte, hogy a sóhajok inkább a szeretet, a könnyek viszont inkább a szem atyja-fiai.

Eljöve az imádó inni ama forrásból, kit megízlelvén a szeretet-nélkül-való is szeretetre gyullad. S íme, vágya megkétszereződött. És eljőve az Imádott is inni ama forrásból, hogy az imádó szerelmét mérhetetlenné öregbítse. Önnön sóvárgása is megáradott tőle.

Beteg vala az imádó s Imádottjára gondolt. S az íme megjelené, jóltartva őt érdemekkel és szomját szeretettel oltogatva; türelembe ta-

kargatá, alázatba öltözteté és igazsággal gyógyítja meg.

24

Kérdik vala az imádót, Imádottja hol-merre van? S az felele: Egy olyan házban láthatjátok meg, mely minden teremtménynél előkelőbb: és lássátok meg az én szerelmemben, vágyamban és könnyeimben.

25

Kérdezék az imádót: Hová mégy? — Imádottamtól jövök. — Honnét jössz? — Imádottamhoz megyek. — Mikor térsz vissza? Imádottamnál maradok. — Meddig maradsz Imádottadnál? — Valamíg rágondolok.

26

Madarak köszönték a hajnalt, s fölértze az Imádott, mert ő a hajnal. Befejezván éneküket a madarak, hajnal hasadtával az imádó Imádottjáért meghala.

27

Madárka dalolt az Imádottnak kertjében. Jöve az imádó és így szólt a madárhoz: Ha szavak által nem is értjük egymást, megértjük a szeretet által, mert szemem a te dalodban Imádottamat látja.

Álom környékezé az imádót, Imádottja kerestében fölötte igen megtörődvén. Attól tartott azonban, netalán álmában Imádottjáról megfeledkeznék. Sírva fakadt tehát, hogy el ne nyomja az álom, és hogy emlékezetéből Imádottját el ne veszítse.

Találkozván az Imádott az imádóval, mondá neki: Nem kell szavakkal szólnod hozzám, csak a szemmeddel — szívem szavával — ints, hogy valamit kérsz, megadjam.

Nem fogadván szót Imádottjának, az imádó sír vala. Eljőve pedig az Imádott imádójának köntösében meghalni, hogy amaz visszanyerje, amit elveszített; és többet ada neki, mint amenyit elveszített.

Eltöltvén imádóját szeretettel az Imádott, nem szánta meg gyötrelmeiért, hogy ő maga annál inkább szerettenessék. És íme, a felfokozott vágyból az imádó örömet és új erőt meríte.

Szól vala az imádó: Imádottam titkai gyötörnek, mert nyivánvalókká válnak tetteimben. Hiába titkolózik a szájam, el nem árulva őket az embereknek.

Aszeretet követelményei ezek: az imádó türelmes legyen, alázatos, félő, buzgó, bizakodó s tegye ki magát nagy veszedelmeknek Imádottja dicsőségére. Az Imádottnak követelményei pedig ezek: igaz legyen, bőkezű, kegyes és igazságos imádójához.

Hegyeken-völgyeken keresé az imádó a jámborságot, hogy meglássa, Imádottját szolgálják-e ugyan valahol? És íme, hiányát tapasztalta mindenfelé. Leása tehát a föld mélyébe, netalán ott lelné meg a tökéletességet, kinek a föld színe igen csak híján szűkölködék.

Tudd meg, te madár, ki a szerelemről dalolsz, Imádattamtól, vajh miért gyötör a szeretettel, noha régóta rabul ejtett? A madár felele:

Ha a szeretetnek semmi kínját el nem viseled, ugyan mivel akarod Imádottadat szeretni?

36

Tünődve rótta az imádó Imádottja útait. Megbotlott és tövissek közé dőlt, de úgy rémlett neki: virágok, s ő a Szeretet nyoszolyáján terül vala el.

37

Kérdezék az imádót, kicserélné-e Imádottját valamely másikkal? Az felele, mondván: Kicsoda jobb és nemesebb Nálánál, aki a legfőbb valóság, nagyságra, hatalomra, bölcseségre, szeretetre és tökéletességre örök és határtalan.

38

Sír vala az imádó, Imádottja dalolván. A szeretet — úgy mond — az imádó szívében gyorsabb, mint a villám fénye s a mennydörgés csattanása. A Szeretet könnyeinek vize sebesebben omlik, mint a tenger hullámai s a sóhaj 'szorosabban tartozik a szeretethez, hogysemmint fehérség a hóhoz.

(. . mit jelent a lombok rezdülése : mit a
szirmok illata ? . . . 58. fej.)

Kérdőre fogták az imádót, mi okon mondják Imádottját dicsőnek? S az felele: Mert ő maga a dicsőség. Tovább kérdés: Mi okon hatalmas? Felelet: Mert ő maga a hatalom. — Miért bölcs? — Mert maga a bölcsesség. — Miért szeretetreméltó? — Mert ő a Szeretet.

Reggelre kelvén az imádó, Imádottja keresésére indula. Útonjárókkal találkozván, kérdi őket, látták-e Imádottját. Amazok viszont kérdik: Mely órában tűnt el testi szemed elől? Szóval felfelelé az imádó: Mióta Imádottamat gondolatban láttam, testi szemem elől többé el nem veszett, mert minden látható dolgok ujjal mutatnak rá.

Gondolat, vágy, sóhajok és könnyek szemével pillantott Imádottjára az imádó. Kegyelem, igazságosság, jámborság, irgalom és bőkezűség szemével tekintett viszont imádójára az Imádott. A madár pedig megéneklé a gyönyörűséges képet.

Elmélkedésekkel, sóhajokkal és könnyekkel aranyosak a Szeretet kapuinak kulcsai. A kulcsok karikája pedig becsületből, töredelemből, jámborságból és vezeklésből készült. A kapusok: igazságosság és irgalom.

Bizalom és vágy csapásaival zörgete az imádó Imádottja kapuján. Az Imádott alázattal, jámborsággal, türelemmel és szeretettel hallgatá imádója zörgetését. Istenség és emberség kitárták a kapukat, az imádó pedig Imádottja látására belépe.

Magántulajdon és köztulajdon találkozáskor egyesüle, hogy imádó és Imádott kölcsönös barátságban és jóindulatban éljen.

Kettős tűz melengeti az imádó szeretetét: az egyiket vágyak, örömök és gondolatok rakták, a másikat félelem, bánat, könnyek és keservek.

Az imádó magányra vágyakozék; elvonula tehát, hogy egyedül lehessen, Imádottja társaságának keresésére. Ővele ugyanis az emberek közt is magányos marada.

Egymaga álldogált az imádó egy szép fa árnyékában. Emberek haladván arra, megkérdezzék, miért van egyedül? Most van csak igazában egyedül — válaszolá az imádó — hogy őket látja és hallja, az imént viszont társaságban vala, Imádottjával időzván.

Jelbeszédében a szeretetnek múltat vala Imádottjával az imádó, félelem, töprengés, könnyek és sóhajok közt panaszolván el keserveit.

Retteg vala az imádó, netalán Imádottját a legnagyobb szükség idején nélkülöznie kell. Az Imádott erre megfosztá őt a szeretettől. Bűnbánat és töredelem táma táüstént az imádó szívében; az Imádott pedig visszaadá reményét és bizalmát, sze-

mének meg a könnyeket, hogy a szeretet az imádóban helyreálljon.

50

Közelség, avagy távolság: imádónak és Imádottnak egyre megy; mert miképen a víz a borral elegyedik, azonképen az ő szeretetük, s miképen a tűz a melegséggel ölelkezik, azonképen a kettejük szeretete; miképen a létező a léttel egybeforrt, azonképen forrtak egybe ők is.

51

Az imádó szól vala Imádottjához: Tőled-Hozzád minden üdvöm, vágyam; mentül jobban üdvözítesz, annál jobban kívánlak s mentül jobban hagysz kíváncsoznom, annál jobban üdvözítesz. Felelé az Imádott: Bélyeg és pecsét a te szerelmed, dicsőségemet hirdetve az emberek közt.

52

Imádottja szerelmében foglyul ejtve, vasraverve, megszerzve és megölve látá magát az imádó. Kérdik tőle hóhérai: Hol vagyon Imádottad? Felelé: Imhol, meggyarapodott szerelmemben és kínjaim közt nyújtotta segítségében láasátok meg őt.

Újfent szólítá Imádottját az imádó:
 Mióta megismertelek, nem tágitottam tőled, nem is szakadtam el szerelmedtől, mert tebenned, teáltalad és teveled valék, valahol megfordultam. Felele az Imádott: En sem feledkeztem el soha rólad, mióta megismertél és megszerettél, nem is vezetlek soha félre, se nem voltam károdra semikor.

Az imádó egy városon haladva át, Imádottjáról énekele nagy fennszóval, mint egy bolond. Kérdik a járókelők, eszét vesztette-e? Ő felele: Imádoztam megfosztott akaratomtól, az eszemet én magam adtam neki. Ennekokáért nem maradt egyebem, csupán az emlékezet, kivel Imádoztamra gondolok.

Lőn az Imádott igéje: Szerelem ellen való csoda, ha az imádó elszunnyadván, Imádottját elfelejti. Válaszola az imádó: És szerelem ellen való csoda, ha imádóját megkívánva az Imádott, föl nem kelti álmából.

Fölszálla az imádó szíve az Imádottnak magaslataira, hogy a világ lapályai szerelmében ne gátolnák. Léven pedig Imádottjánál, gyönyörködve és boldogan szemlélé. Az Imádott azonban visszavezeté szívét e világba, hogy búbanat és epekedések közül szemlélje őt.

Ostromlák az imádót: Mik a te kincseid? Felelé: A szegénység, melyet Imádottamért tűrök el. — És mi a te nyugovásod? — A nyugtalanság, melybe a szerelem sodor. — És ki a te orvosod? — A bizalom Imádottam iránt. — És ki a tanítód? — A tanúságok, miket a teremtmények Imádottamról tesznek.

Némely lombos, virágos ágon dalolt a madár. A szellő pedig megrezzenté a leveleket és a zirmok illatával tovaszállt. Kérdé az imádó a madarat, mit jelent a lombok rezdülése s mit a zirmok illata? Az felele: Az ingó-bingó levelek az engedelmességet jelentik, az illat pedig szenvedést és bánatot.

Cselleng vala az imádó, Imádottja vágyával a szívében; talála két jóbarátot, amint szeretettel, könnyek között köszönték, megölelék és megcsókolák egymást. Az imádó azonmód elájula; oly élénken emlékezteté Imádottjára a két barát.

Halálrúl gondolkodván az imádó, félelem fogta el, valamíg Imádottjára ismét vissza nem emékezék. Nagy fennszóval kiáltá ki ekkor a jelenlevőknek: Rajta, uraim! Szeresetek csupán és se halált, se veszedelmet nem féltek többé, hogy Imádottamat megdicsőítsétek.

Vallaták az imádót, ugyan hol kezdődött először a szerelme? Felelé: Imádottamnak nemes tulajdonságaiban; és ama pillanattól fogva kezdém magamat és felebarátomat szeretni s megvetni a tévelygést és az álnokságot.

Felelj, Bolond! Ha Imádottad nem szeretne többé, mit cselekednél?
— Tovább szeretnék, hogy meg ne

haljak. Mert nem szeretni: halál,
szeretni: élet.

63

Puhatolódzának az imádótól, mi
az állhatatosság? Felelet: Bol-
dogsága, de egyben boldogtalansága
is annak, ki Imádottját szilárdan,
türelemmel és reménységgel imádni,
tisztelni és szolgálni nem restelli.

64

Járandóságáért esedeze Imádottjá-
hoz az imádó. Az Imádott erre
számbavette mindazt a gondolatot,
vágyat, könnyet, veszélyt és fáradal-
mat, melyet az imádó az ő szerelmé-
ért kiállt a számadást örök boldog-
sággal szerevezve meg, önmagát adá
imádójának fizetségül.

65

Vallták az imádót, mi a boldog-
ság? Felelet: Boldogtalanság, sze-
retetből elviselve.

66

Felelj, Bolond! Mi a boldogtalan-
ság? — Emlékezés Imádottam-
nak meggyalázására, jóllehet minde-
nek dicséretére méltó.

Némelynap egy olyan vidéket szemlélvén az imádó, ahol Imádottját látta vala egykor, mondá: Oh, te vidék! ki Imádottamnak szépségét varázsolod elém! Te vagy a megmondhatója, mennyi bút és keservet viselék el szerelmeért. Felele a vidék: Míg Imádottad rajtam lakozék, szörnyűbb kínokat és balsorsot vállal a te szerelmedért, mint minden gyász és megpróbáltatás, mit szolgálira a Szeretet valaha is mérhet.

Dícséri vala Imádottját az imádó: Te vagy minden, mindenütt, mindenben és mindennel. Te mindent azért akarsz, hogy minden egysüljön. Válaszola az Imádott: Nem bírhat sz engem teljesen, hacsak enyém nem vagy. Monda az imádó: Fogadj el mindenestül, hogy mindenestül enyém lehess. Kérdi az Imádott: Mi jut akkor fiadnak, testvérednek s atyádnak? Felelé az imádó: Olyannyira minden vagy Te, hogy valaki teljesen Neked adja magát, bőségesen mindene tudsz lenni.

Hosszasan elméláza az imádó Imá-
dottja nagyságán és végtelen-
ségén, nem lelvén sem elejét, se köze-
pét, se végét. S mondá az Imádottnak:
Mit méricskélpsz, te bolond? — A
csékélyt mérem a nagyhoz — vála-
szola az imádó — a hiányt a bőség-
hez, a korlátoltat a végtelenhez és
örökhöz, hogy szellememben az alá-
zat, türelem, szeretet és reménység
mentül jobban megizmosodjék.

Hosszúk és rövidék a Szeretet út-
jai, mert a Szeretet áttetsző,
tiszt, fényes, igaz, gyöngéd, egyszerű,
erős, buzgó, ragyogó, új gondolatok-
kal és ó emlékekkel bővelkedő.

Faggatták az imádottnak, mik a Szere-
tet gyümölcsei? Felele: Öröm,
eszmék, kívánságok, sóhajok, szorón-
gások, fáradoalmak, veszélyek, kínok,
vágyak: efféle gyümölcsök nélkül a
Szeretet szóba sem ereszkedik szol-
gaival.

Jókora társaság verődven egybe
az imádonál, ő Imádottnak paná-
szolkoda, amiért szerelmét meg nem

szaporítá, valamint a Szereretetre is, kínokkal és gyötrelmekkel látogatván meg őt. Az Imádott védekezék, állítván, hogy éppen azok a kínok és gyötrelmek, mikről amaz a Szeretetet vádolta, szaporítják meg a szerelmét.

73

Felelj, Bolond! Mért vagy olyan szórtalan? Mi zavar meg s min tündödl oly fölötte igen? Az felele: Imádottamnak szépségére gondolok, valamint ama boldogságnak és fájdalomnak hasonlatos voltára, mellyel a Szeretet ajándékoz és látogat meg engem.

74

Felelj Bolond! Mi volt előbb: a szíved-é, avagy a Szeretet? Amaz úgy vélekedék, hogy a szíve egyidős a Szeretettel. Ugyanis, ha nem így volna, a szív nem teremtetett volna szerelemre, sem a Szeretet érzékenységre.

75

Kérdék az imádótól, mik váltották ki először szerelmét: Imádottjának titkai-e, vagy megnyilvánulásuk az emberek közt? Ő felele,

mondván, hogy a szeretet, ha tökéletes, nem különbözteti meg egymástól a kettőt. Ugyanis hallgatván, az imádó eltitkolja Imádottjának titkait, de ugyancsak titkon fedi fel, fölfedvén pedig éppenséggel eltitkolja őket.

76

Rejtező titkai a Szeretetnek szenvedést és vágyódást szülnek, a kinyilatkoztatott Szeretet viszont félelmet és szenvedélyt. Ilyeténkép az imádónak osztályrésze minden szerben csak a szenvedés.

77

Előszólítván imádóit a Szeretet, arra bízta őket, kérjék tőle a nekik legkívánatosabb és legkedvesebb ajándékokat. Ők erre azt kérték a Szeretettől, ékesítené fel őket vonásaival, hogy az Imádottnak jobban tessenek.

78

Nagy fennszóval kiálta az imádó az embereknek, mondván, hogy a Szeretet parancsából szeretniök kell jártukban és állító helyükben, ébrenlétükben és álmukban, beszédjükben és hallgatásukban, sírtukban és nevetésükben, örömükben és bánatuk-

ban, vásárlásukban és árusításukban, nyereségükben és veszteségükben: minden művelkedetükben szeressenek; imígyen szabván a Szeretet parancsa.

79

Feleli, Bolond! Mikor költöze beléd a Szeretet? Az felele: Abban az időben, midőn gondolatokkal, vágyakkal, sóhajokkal és kínokkal gazdagítottam és népesítettem be a szívemet, a szemem pedig könnyel patkzott. — S mit hozza néked a Szeretet? — Imádottamnak édes orcáját és méltóságát. — Mibe költözének? — Az emlékezetbe és az értelembe. — Mivel fogadtad őket? — Szeretettel és reménységgel. — Mivel őrizted meg őket? — Igazságossággal, okossággal, erősséggel és mértékletességgel.

80

Dalolván, szól vala az Imádott: Vajmi keveset tud az imádó a Szeretetről, ha Imádottját dicsérni röstelkedik s ha gyáva őt ama helyeken tisztelni, ahol a legtöbb tisztelenséggel illetik; és keveset tud a Szeretetről, akit balsorsa elkeserít;

aki pedig Imádottjában megbotránkozik, nem ismer az békeséget, se reményt, se szeretetet.

81

Levélben kérde Imádottjától az imádó, adna-e melléje valamely más imádót segítségül a Szeretetért vállalt szörnyű terhei viselésére. Válaszolván erre az Imádott, megírta, hogy semmi sincs, amivel imádóját megsanyargathatná, avagy neki árt-hatna.

82

Érdeklődének az Imádottnál imádójának szerelme felől. Ő azt válaszolja, hogy imádójának szerelme örömből és bánatból, félelemből és bátorságból állott vala össze

83

Érdeklődének az imádónál Imádottjának szerelme felől. Ő azt válaszolja, hogy Imádottjának szerelmében a végtelen jószág, örökkévalóság, hatalom, bölcsesség, részvét és tökéletesség árad ki; ezek az Imádottól az imádóhoz ömlenek által

Felelj, Bolond! Mit nevezel csodának? Felelé: A távollevőket jobban szeretni a jelenvalóknál; valamint a láthatókat és múlandókat jobban szeretni a láthatatlanoknál és örökkévalóknál.

Az imádó Imádottját keresvén, egy szeretet nélkül megholt emberre akadt. És mondá neki, mekkora kár valamely emberre, szeretet nélkül halni meg. És szóla az imádó a meghalóhoz: Mondd csak! mért halsz meg szeretet nélkül? Amaz felelé: Mert szeretet nélkül éltem.

Kérdé Imádottjától az imádó, mi nagyobb, a Szeretet-é, vagy a szeretés? Az Imádott azt felelé, hogy a teremtményben a Szeretet a fa és szeretés a gyümölcse; bánat és bajlódás a virágja-lombja. Istenben ellenben Szeretet és szeretés egy és ugyanaz, távol minden kintől és vágyakozástól.

Gyötrelem és búbanat kerítvén hatalmába az imádót gondolatnak serege által, azon rimázkodék

Imádottjához, küldjön neki egy könyvet, kiben minden ő szépsége föl van jegyezve, hogy némileg megenyhítse. Az Imádott a könyvet átadá, s íme, imádója epekedése és ínsége megkettőződék.

88

Lankad vala az imádó a szeretettől. Egy orvos jöve látására, azonban csak bánatát és gondját szaporította meg. Az imádó pedig még ez órában meggyógyula.

89

Pusztába vonula az imádó a Szeretettel; hozzájuk szegődvén az Imádott, megvigasztalódtak. Zokoga pedig az imádó s haldokolván, a szeretete is elhagyá. Az Imádott azonban ismét életre támasztá, visszaidézve csodáit imádója emlékezetébe.

90

Tudatá imádójával az Imádott, noha sokféle úton száll is a szívébe s jelenik is meg a szemében és különb-különb szókkal nevezi is nevén, mindazonáltal a Szeretet, mellyel életre hívta s megfeszíté, egyetlen egy csupán.

Pirosló, vadonatúj ruhában mutatkozék meg imádójának az Imádott; és karja kitárula az ő ölelésére és feje az ő csókolására hajla alá s fenn áll, hogy bizonnyal ráakadjon.

Az Imádott eltávolodék imádójától. Ez pedig emlékezetével és értelmével kutatá, hogy szerethesse. Meglelvén, kérdi tőle, hol vala? Felelé az Imádott: Emlékezetedtől távol valék, értelmedtől pedig rejtve.

Felelj, Bolond! Nem szégyenkezel-é az emberek előtt, ha Imádottadért sírni látnak? Ő azt felelé, hogy a szégyen, hacsak nem a bűnből fakadt, szeretet-szúke a szeretni tudatlanban.

Vágyakat, sóhajokat, erényeket és szeretetet vetett el az Imádott imádójának szívébe. A magvat az imádó könnyekkel öntöze meg.

Gyötrelmet, megpróbáltatást és epe-
dést vetett el az Imádott imádó-
jának testébe. Testét az imádó re-
ménnyel, jámborsággal, türelemmel
és vigasztalással gyógyíttatá.

Némely jeles ünnepnapon az Imá-
dott nagy vendégséget szerze,
különb-nélkülönb tekintetes nemes-
embereknek dús lakomákat adván és
sok ajándékokat osztván ki. Eljőve az
imádó is ama vendégségbe, az Imá-
dott pedig megszólítá: Kicsoda hí-
vott, udvaromba jönnöd? Válaszola
az imádó: Inség és Szeretet hozza ide
engem, hogy meglássam orcádat és
életednek módját.

Megkérdezték az imádót, honnét
származik. Felele: A Szeretet-
ből. — Miből való vagy? — Szeret-
etből. — Kicsoda nemzett? — A
Szeretet. — Hol születted? — A Sze-
retetben. — Kicsoda táplált? — Szeret-
et. — Miből élsz? — Szeretetből. —
Mi a neved? — Szeretet. — Honnét
jössz? — A Szeretettől. — Hová mégy?
— A Szeretethez. — Hol vagy? —
A Szeretetben. — Vagyon-e még va-

lamid a Szereteten kívül? — Vagyon, vétek és méltatlanság Imádottamhoz. — Vagyon-e Imádottadban megbocsátás? Az imádó úgy vélekedék, Imádottjában irgalom és igazságosság együtt lakoznak; ezokon tanyázik viszont az imádó kétség és remény között.

98

Az Imádott eltávolodék imádójától; az imádó pedig gondolataival keresés a népeket kérdezőtető felőle, a Szeretetnek nyelvén.

99

Lelvén az imádó Imádottját megvetve az emberektől, felpanaszoló neki, mely szörnyű méltatlanság éri ezzel becsületében. Felelé az Imádott, erősítvén, hogy nagyobb becsmérés neki a jámbor és izzo imádók hiánya. Az imádó erre sírva fakadt és fájdalmai megsokasodtak. Az Imádott pedig megvigasztalá, fölfedvén előtte minden gyönyörűségét.

100

Az Imádottnak kamrájából kiözönlő fény bevilágítja az imádónak kamráit, akként, hogy eltűnvn belőlük az árnyék: vigasság, vágyódás és jámbor gondolatok költözének a

helyébe. Az imádó pedig minden jószágát kiszórá kamrájából, hogy Imádottja helyet leljen benne.

101

Vallaták az imádót, miféle címer ékeskedik Imádottjának lobogóján? Felele: Egy halotté. — És mivégre visel — kérdék ismét — efféle címet? Felelé: Mert, mint embert, halálra hurcolák, továbbá hogy az ő szerelmével dicsekvők nyomon követhessék.

102

Jöve az Imádott, hogy imádója tanuján lakozzék, a felügyelő pedig a szállás bérét követelé. Az imádó azonban elrendelte: Imádottját ingyen szállásolják el.

103

Emlékezet és akarat szövetkezé-
nek és fölhágtak az Imádottnak hegyére, hogy az értelem is fölserkenjen, a szeretet pedig az Imádottnak szerelmében megduplázódjék.

104

Sóhajok és könnyek imádó és Imádott közt mindennapos követség, hogy vigasz, közösség, barátság és jóakarat uralkodjék köztük.

(Az imádó Imádottjára gondolt. Az oroszán
pedig alázattal közelítve hozzá, kezét, lábát
csókolgatá . . . 112. feje.)

Imádottjára áhítoza az imádó, az pedig gondolatait küldé el hozzá, vigyék meg neki ismét Imádottja boldogságát, kivel egykor hosszan éle.

Az Imádott megadá imádójának a könnyek, sóhajok, gondolatok és kínok kegyelmét. Az imádó pedig a kapott ajándékokkal szolgálja az Imádottnak.

Világi gazdagságot, békét és megbecsülést esde Imádottjától az imádó. Az Imádott pedig tulajdon csodáit tárta föl az imádó emlékezténének és értelmének, akaratának pedig önmagát adta célul.

Vallaták az imádót, mi a becsület? Felelé: Ha Imádottamat megértik és szeretik. — És mi a becstelenség? — kérdik tovább. Felelé: Ha Imádottamat elfeledik s nem szeretik.

Megfeszíte engem a Szeretetet, míg azt nem mondám: velem vagy gyötrelmemben. A Szeretet erre enyhítette kínomat, Te pedig a szerelmemet sokasítád meg jutalomkép, kitől ismét a kínom lett kétszeres.

Ösvényén a Szeretetnek az imádó egy másik imádóra bukkant, ki szótlan bolyongván, könnyekkel, epedésekkel és bús taglejtésekkel vádolá és szidalmazá a Szeretetet. A Szeretet hívsséggel, reménnyel, türelemmel, áhítattal, erősséggel, mértékletességgel és üdvösséggel védekeze; az imádó pedig kárhoztatá a másik imádót, amiért az a Szeretetre panaszkodék, jóllehet oly igen nemes ajándékokat kapott vala tőle.

Dalolván, monda az imádó: Óh, szeretni: mely irdatlan boldogtalanság! És mely irdatlan boldogság Imádottnak szeretni, ki határtalan és örökkön tökéletes szerelemmel szeret.

Mene az imádó idegen országba, hol imádottját meglelni reménylé. Útközben két oroszlán támadta rá. Halálfélelem lépé meg erre, mert élni akart Imádottja szolgálatáért. Átadá tehát emlékezetét Imádottjának, hogy ekkép kimulásánál a Szeretet is jelen legyen; ővele ugyanis, azt remélé, könnyebben megbirkózik a halállal. Mialatt így Imádottjára gondola, a mondott oroszlánok alázattal megközelítvén, síró szeméről lanyalogatták a könnyeket s kezét lábát csókolgatók. Az imádó pedig útját békén folytató Imádottja felkutatására.

Csatangolván az imádó hegyeken-völgyeken, egyetlen kaput sem lele, melyen át a Szeretet börtönéből el-kiszabadulna. Testét, gondolatait, kívánságait és örömeit nagy ideje tartá rabságban e börtön.

Ilyetén bús bolyongása közben az imádó némely szép forrás mellett aluvó remetére akadt. Fölkelté és megkérdezte, netalán álmában az ő Imádottját látta-e? A remete azt vá-

laszoló, hogy gondolatai mind álmában, mind ébren a Szeretet börtönének rabjai. Az imádónak fölötte igen tetszett rabtársára lelnie. És mind a ketten sírnak vala, mivelhogy az Imádottnak nem sok ilyen szerelem-től megittasult híve találtatott.

115

Semmi sincs az Imádottban, ami az imádónak bánatára és gyötrelmére ne válnék, az imádóban viszont semmi sem akad, ami az Imádottnak örömet és birtoklási jogot ne adna; és ennekokáért az Imádottnak szerelme mindig tevékeny, az imádóé ellenben vágyakozó és szenvedő.

116

Madár dalola valamely ágon, jelelntvén, hogy az imádónak egy új gondolatot szeretne adni, ha kettőt kap helyébe. Adott is tüstént egyet a madár, az meg cserébe kettőt, hogy a maga kínját enyhítené vele; és íme, az imádónak bánata ismét csak bokrosabb lőn.

117

Találkozáskor imádó az Imádottal köszöntések, ölelések, csókok és könnyek lőnek találkozásuk tanúi.

Az Imádott az imádónak állapota felől érdeklődék, az imádót pedig zavar környékezé meg Imádottjának jelenléte miatt.

118

Civakodván imádó az Imádottal, kölcsönös szeretetük békét teremte köztük. Az volt a kérdés: melyik szeretet váltotta ki belőlük a nagyobb ragaszkodást?

119

Az imádó szereté mindazokat, kik Imádottját félik, féle ellenben mindazoktól, kik Imádottját nem félik vala. Az volt tehát a kérdés, mi nagyobb az imádóban: a szeretet-é, avagy a félelem?

120

Imádottja követésében vitézkedvén az imádó, útját egy oroszán kerülgeté, ki mindenkit széjjeltép, valaki restül és jámborság nélküli halada arrafelé.

121

Monda az imádó: Aki nem féli Imádottamat, félnie kell minden egyebet, aki pedig Imádottamat féli, minden ügyében bátor és vakmerő lesz.

Vallaták az imádót, mik a szeretet lehetőségei? Ő pedig válaszola: Öröm a bűnbánatban, világosság a lelkiismeretben, remény a türelemben, jókedv a mértékletességben, vigasz az emlékezésben, szeretet a buzgóságban, hűség a fegyelemben, gazdagság a szegénységben, béke az engedelmességben és harc a rosszulvalóban.

A Szeretet átsugárzott ama felhőn, mely imádó és Imádott között terül vala el, és oly igen fényessé és ragyogóvá tévé, miként éjtszaka a hold, alkonyatkor az esthajnali csillag, délben a nap és a világosság az akaratban. És e sugárzó felhőn által társalkodék az imádó az Imádottal.

Vallaták az imádót, mi a legnagyobb sötétség? Felelé: Imádot-tam távolléte. Ismét kérdék, mi a legnagyobb világosság? És felelé: Imá-dottam jelenléte.

Az Imádottnak jele megjelenik az imádóban, ki szerelmében megpróbáltatásokat, sóhajokat, könnye

ket, gondokat arat s az emberek megvetését.

126

Irá az imádó ezen igéket: Örven-
dez az én Imádottam, mert hozzá
emelem gondolataimat és őneki sír
a szemem; a hozzá való vágyódás
nélkül nem élhetek, se nem érezhe-
tek, se láthatok, se hallhatok, de lé-
lekzetet sem vehetek igazában.

127

Hajrá, értelem és akarat! Csahol-
jatosok kifelé, fölverve a házörző
ebeket, kik álmukban Imádottamat
elfelejtik. Nosza, szem! sírjál. Szív!
epedj. Emlékezet! emlékezzél Imá-
dottam gyalázatára, mellyel azok ille-
ték, kiket ő oly módfelett meg-
becsüle.

128

Az emberek és Imádottam közt
meggyűle az ellenségeskedés. És
Imádottam jutalmat és ajándékokat
ígér, igazságosságával és bölcseségé-
vel fenyeget! Az emberek akarata és
emlékezete azonban fenyegetéseire
és ígéreteire rá se hederít.

Az Imádott az imádóhoz közelíte,
 hogy szenvedésében vigasztalná
 és könnyei hullását csillapítaná; és
 mentül jobban közelíte hozzá, annál
 jobban síra és jajveszékele amaz
 Imádottjának elszenvedett szégyenén.

Pennájával a szeretetnek, harma-
 tával a szemnek és papírján a
 szenvedésnek írta meg leveleit Imá-
 dottjához az imádó, tudatván vele,
 mily szerfölött megfogvatkozóék a
 jámborság, mikép pusztula ki a sze-
 retet, tévelygés és csalárdság sokasít-
 ván meg ellenségeinek a számát.

Imádónak és Imádottnak szerelme
 emlékezet, értelem és akarat ál-
 tal fonódik kölcsönösen egybe, hogy
 a szeretők egymástól el ne válhassa-
 nak. És szeretetük egybetartó köte-
 léke gondolatok, vágyak, sóhajok és
 könnyek szálából szövődött.

Nyoszolyáján a Szeretetnek feküdt
 vala az imádó; lepedője öröm,
 takarója vágy, vánkosa könnyek. Az
 volt a kérdés, vajjon a vánkos ugyan-

abból az anyagból készült-e, mint a takaró és a leplek?

133

Zekét, köntöst és kabátot ada imádójára az Imádott. Fövegét szeretetből készítette, üngét gondolatokból, lábbelijét megpróbáltatásokból; fejét könnyek koszorújával koszorúzta.

134

El ne feledkezzék róla — kéré Imádottját az imádó. Az Imádott megnyugtató, hogy nem is tudná elfeledni, emlékezetéből semmikép el-ki nem űzhetvén.

135

Az Imádott meghagyá imádójának, hogy ama helyeken dicsőítse őt és ott keljen védelmére, ahol nem mernek érte síkra szállni. Az imádó viszont arra kéré, ruházza föl e végből kellő szeretettel. Felelé pedig az Imádott, hogy iránta való szeretetből lett ő emberré és szenvedte el a halál gyötrelmeit.

136

Szívbéli Imádottját kérve-kérte az imádó, mutassa meg, hogyan ismertethetné meg őt, hogyan szeret-

tethetné és tiszteltethetné az emberekkel? Az Imádott jámborsággal, türelemmel, részvétellel, megpróbáltatásokkal, gondolatokkal, sóhajokkal és könnyekkel árasztá el imádóját. És bátorság szálla az imádó szívébe az ő magasztalására és szájából az Imádott dicsérete kelt, akarataiban pedig megvetés támadt a hamisan ítélő emberekkel szemben.

137

Az imádó e szavakkal fordula az emberekhez: Aki igazában gondol Imádottamra, emlékezetében minden egyebet elfelejt. Aki pedig mindeneket elfelejt, hogy Imádottjára gondoljon, azt Imádottam minden ügyében oltalmazza, minden javaiban részelteti.

138

Vallaták az imádót, honnét származik, miből él, mitől hal meg a Szeretet? Felelé az imádó: A Szeretet emlékezésből születik meg, megértésből él és feledésbe hal bele.

139

Mindent elfelejte az imádó a tágas ég alatt, hogy az értelem annál magasabbra emelkedjék Imádottja megismerésében, kinek szem-

léletében és dicséretében fáradozik az akarát.

140

Sorompóba áll a imádó Imádottjának dicsőségeért, maga mellé véve a hitet, reményt, szeretetet, igazságosságot, okosságot, erősséget, mértékletességet csatlósul, hogy velük Imádottja ellenségeit legyőzze. Ám a harcban az imádó maradt volna alul, ha Imádottja nem segíti nagyságának kinyilatkoztatására.

141

Szerelme végső célját akarja elérni az imádó, de különbnél különb akadályok állták el az útját; epedő vágyai és gondolatai ekkép szomorúságba és elhagyatottságba burkolák.

142

Örvendezve ujjong vala az imádó Imádottja fenségén; végül is a szertelen gondolkodásban és töprengésben elszomorodék. Az volt a kérdés, mit érzett áthatóbban: az örömet-é, avagy a bánatot?

143

Az imádó az Imádottnak követségében jár, küldetvén a kereszténység fejedelmeihez és a hitetle-

nekhez, hogy az Imádott megismerésének és szerelmének művészetére és alapelveire tanítsa őket.

144

Némely imádót ha látsz finom ruhákba öltözve, hiú dicsőséggel hódoltatva körül, ételtől, alvástól kövéren, tudd meg: kint és kárhózatot szemlélsz benne; némely imádót pedig ha látsz szegényes ruházatban, megvetve az emberektől, bőjtől és virrasztástól sápadtan, soványan, tudd meg: üdvösséget és örök boldogságot szemlélsz benne.

145

Panaszkodék az imádó és szíve jajgat vala a szeretet heve miatt. Az imádó meghala, az Imádott síra és türelem, remény és jutalom által vigasztalá meg.

146

Siratá az imádó, amit elveszített; és senki sem akadt, aki megvigasztalhatta volna, lévén kára helyrehozhatatlan.

147

Isten az éjtszakát a végből teremté, hogy az imádó, Imádottja fenségének szemléletében, átvirrasza; az

imádó szerint pedig a végből, hogy valakit a szeretet meggyötört, pihenjen és aludjék.

148

Gúnyolódván szidalmazák az imádót, amiért bolond szerelmesként ténfereg vala. Az imádó pedig megveté gúnyolódásukat, kárhóztatván őket, amiért Imádottját nem imádják.

149

Monda az imádó: járjak bár hitvány darócban, a Szeretet mégis derűs gondolatokba öltözteti szívemet, testemet meg könnyekbe, félnkségbe és gyötrelmekbe.

150

Zengvén szóla az Imádott: Egybe gyűlnek az én tisztelőim érenyeimet dícsérni; tiszteletemnek ellenségei pedig gáncsolják és megvetik őket. Meghagytam ennélfogva imádómnak, panasolja el és sirassa meg szégyenemet, mert az ő panaszai és könnyei az én szerelmemben gyökereznek.

59

Megesküdüött az imádó az Imádottnak, hogy szerelméért elvisel szükségét és szenvedést; megkéré egyszersmind, szeresse őt ismét s emlékezzék meg szükségéről és kínjairól. Az Imádott pedig hitet tett róla, hogy szerelmének természete és sajátossága: mindenkit szeretni, aki őt szereti és mindenkit megszanni, aki az ő szerelméért szenved. Örvendezék ezen az imádó, vigaszt merítvén a természetből és Imádottja szívéből.

Tiltá a szót imádójától az Imádott, az imádó pedig Imádottja szemlétével vigasztalódék.

Addig-addig síra és kiáltoza Imádottjáért az imádó, míg az a mennyek magasságából leereszkedvén, a földre szálla, hogy sírion, gyászoljon és szeretetből meghaljon s hogy az embereket fönségének megismerésére, szerelmére és dicséretére megtanítsa.

Feddé az imádó a keresztényeket, mivelhogy nem írák imádott Jézus Krisztusának nevét leveleik élére, azonképen sem tisztelve meg őt, miképen a szaracénok hamis prófétájukat, Mohammedet, kinek, tiszteletből, a nevével kezdik leveleiket.

Az imádó néminemű sovány, sápadt és szegényesen öltözött apróddal találkozik, ki elmélázva haladt arra. Köszöntvén pedig az imádót, azt kíváná neki, Isten vezérelje Imádottja nyomára. Az imádó megkérde, miről ismerte fel őt? S az apród felvilágosítja, hogy a szeretet egynémely titka elárulja a többit és ezen ismerik fel egymást a szeretők.

Az Imádott fönsége, dicsősége és jótettei: az imádónak minden vagyona és gazdagsága. Az Imádottnak kincse pedig: azok a gondolatok, vágyak, gyötrelmek, könnyek és viszontagságok, melyeket az imádó, Imádottja tiszteletéért és szerelméért elviselt.

Hétpróbás imádók népes oszlopai és csapatai sereglének egybe a szeretet szeliemében. A Szeretet zászlaját hordozzák meg, az Imádottnak képével és címerével címerest. És senkit sem akarnak megtűnni menetükben, aki szeretet híján szűkölködik, valahogy Imádottjukon sérelem ne essék.

Kincsek gyűjtőinek esztelen tornája arra indítja az imádót, hogy bolondnak tegye magát szeretetből. S a szégyen, melyet az emberek közt bolondként járva tapasztal, módot nyújt fölismernie, hogyan szeretik és tisztelik az emberek. Kérdés: a két élmény közül melyik kedvezőbb alkalom a szeretetre?

A Szeretet az imádót, szerfölött sok töprenkedés által, bánatba borítja; az Imádott énekele, az imádó pedig őt hallgatván, örvendezék. Az volt tehát a kérdés, mi szolgált kedvezőbb alkalmul az imádónak szeretete gyarapítására?

(... a Szeretet átsugárzott ama felhőn, mely
imádó és Imádott között terül vala el... 123. fej.)

Titkaiban az imádónak megnyilvánulnak az Imádottnak titkai és titkaiban az Imádottnak jelentik magukat az imádónak titkai. Kérdés: a két titok közül melyik válik inkább a másiknak árulójává?

Vallaták a Bolondot, miféle jelről ismeri föl Imádottját? Felele: az irgalomról meg a részvétről. Ezek lényegesen és változhatatlanul tartoznak az Imádott akarataához.

Imádottjához való nem-közönséges szerelme által az imádó jobban szerette a közjót a magánjónál, hogy Imádottja közismertté váljék s mindenek őt kívánják és dicsérik.

Szeretet és Közömbösség találkozásának némely kertben, hol imádó az Imádottal titkon társalkodik. És kérdé a Szeretet a Közömbösségtől, miféle szándék hozta arrafelé? Felelé amaz: Az imádót akarom közömbössé tenni. Imádottnak és imádónak sehogy sem tetszék a Közömbös-

ség beszédje, megnövelték tehát szeretetüket, hogy vele a Közömbösséget legyőzván, megsemmisítsék.

164

Felelj, Bolond! Mire hajlik inkább az akaratod: szeretetre-é, avagy gyűlöletre? Felelé: Szeretetre; ha gyűlöltem is, csak azért, hogy szerethessek.

165

Felelj, imádó! Az értelmed mire fogékonyabb: igazságra-é, avagy tévedésre? Felelé: Igazságra. — Miért? — A tévedést is csak azért fogtam föl, hogy az igazságot jobban megérthessem.

166

Észevete az imádó, hogy Imádottja szereti és megkérde, vajjon szeretete és irgalma azon egyik-é? Az Imádott bizonygatá, hogy szívében a szeretet semmiben sem különbözik az irgalomtól. Tudakolá erre az imádó, mért kínozá mégis szeretetével és irgalma mért nem gyógyítja meg elhagyatottságában? Az Imádott pedig megérteté vele, hogy a kínozat irgalma szerzé szeretetének tökéletesbítésére.

Az imádó idegen országba készül. Imádottja dicsőségeért; e végből álruhát ölte, hogy útközben el ne fogják. Ámde sem szemének könnyeit, sem orcája sápadt és keskeny voltát, sem panaszait, gondolatait, sóhajait, sem szíve gyászát és elhagyatottságát elrejteni nem tudá. És ennekokáért az úton elfogák és kínzásra kiszolgáltatták Imádottja ellenségeinek.

Rab vala az imádó a Szeretet börtönében: gondolatok, kívánságok és emlékek őrizék megvasalva, hogy Imádottjától el ne szökjék. Elhagyatottság kínozá, türelem és remény vigasztalá meg. És meghala az imádó, de Imádottja kinyilatkoztatván magát néki, ismét életre ébrede.

Találkozáék Imádottjával az Imádó: fölismeré és sírva fakadt. Az Imádott megfeddé, amiért nem síra, még mielőtt felismerte volna; majd megkérdezte, miről ismerte fel őt, előzőleg nem sírván? Felele az imádó: Az emlékezet, értelem és akarat által. Ezek erőre kapának, mihelyt testi szememnek megjelentél.

Vallatá imádóját az Imádott a Szeretetről. Amaz felelé: Nem más a Szeretet, mint az Imádott ígéinek és cselekedeteinek jelenléte az imádónak sóhajtozó szívében, valamint vágyak és könnyek kívánása a mondott szívbén.

A Szeretet: merészség, félelem és szenvedély keveréke; a Szeretet: végső vágyása és megkívánása az Imádottnak; a Szeretet az, ami megöli az imádót, ha Imádottja szépségéről hall énekelni; és a Szeretet olyasvalami, amiben az én halálom rejlik és amiben az akaratom mindennap megújul.

Jámborság és Vágyakozás gondolatokat küldtek követségbe az imádó szívéhez: csaljanak könnyeket a szemébe, mely a sírástól kiapadt, minekutána oly hosszan sírt vala.

Monda az imádó: Ti imádók, ha tüzet akartok, jertek a szívemhez és gyujtsátok meg rajta lámpásokat; és ha vizet akartok, jertek a

szememhez, mely könnyekkel áradozik; ha pedig a szeretet gondolatait akarjátok, nosza merítsetek az én gondolataimból.

174

Történt pedig némely napon, hogy az imádó a hatalmas szerelemre gondolt, melyet Imádottja iránt éreze, tengernyi fájdmára és viszontagságára, melyekben szerelméért régóta forog, és megállapítá, hogy az ő jutalma is bizony nagy leszén. Miközben az imádó ezeket elgondolá, visszaemlékezék, hogy Imádottja önnön erényein lángra gyujtva őt, szerelmével pedig meggyötörve, immár ki is elégíté.

175

Az imádó kitörlé szeméből és orcájából a szerelmében ontott könnyeket, föl ne fedezzék bánatát, melyet Imádottja okozza. Ez azonban megkérdé, miért titkolá el más imádók előtt a Szeretet jeleit, jóllehet ő arra szánta őket, hogy másokat lángra lobbantva, az ő fönségét dicsérjék.

176

Adj számot, Ember, ki a szeretet bolondjaként forgolódasz! meddig tűröd a rabigát, meddig a sírás-

nak, ínségnek és kínoknak kényszerét? Az felele: Míglen Imádoztam el nem választja testemet a lelkemtől.

177

Felelj, Bolond! Vagyon-e pénzed? Az felele: Vagyon egy Imádoztam. — Vagyon-e falvad, várad, városod, grófságod avagy hercegséged? Az felelé: Vagyon szeretetem, gondolatom, könnyem, vágyam, ínségem és elhagyatottságom, többet érő, hogysémmint királyságok és császárságok.

178

Vallaták az imádót, miről ismerne rá Imádoztjának ítéletére. Az felele: Az örömeknek és gyötrelmeknek egyenlő mértékéről, melyekre az ő szerelmeseit ítéli.

179

Felelj, Bolond! Kicsoda tud többet a Szeretetről: aki örömet leli benne, vagy aki általa ínséget és bánatot lát? Amaz felele: A Szeretet nem ismeri egyiket sem a másik nélkül.

180

Kérdezik az imádót, mért nem védekezik az emberek rágalmai és hamis gyanúsításai ellen. Ő azt

(... és Imádottnak jele megjelenik az imádó-
ban . . . 125. fej.)

felelé, hogy Imádottját kell megvédenie hamis vádaskodásuktól és hogy az ember, aki természettől fogva csalás és tévedés rabja, szinte nem is méltó a védelemre.

181

Felelj, Bolond! Ugyan miért véded te a Szeretetet, holott testedet kínozza és megfeszíti? Az felele: Mert boldogságomat és érde-meimet gyarapítja.

182

Panaszkodék Imádottjára az imádó, amiért az szerelmével oly felelte igen meggyötörte. Az Imádott feleletül megszorította imádója fáradalmait, megpróbáltatásait, gondolatait és könnyeit.

183

Felelj, Bolond! Ugyan miért véded te a vétkeket? Az felele: valamikép azokhoz ne hasonlítsak, akik a vétkesekkel együtt az ártatlanokat is bevádolják.

184

Fölemelé imádója értelmét az Imádott az ő nagyságának befogadására és hogy az imádó emlékezete

önnön hibáinak mélységeibe ereszkedjék, akarata pedig megvetvén e hibákat, ismét fölemelkedjék Imádottja tökéletességének imádására.

185

Imádottjáról énekele az imádó, ak-kora jóindulattal közelítve hozzá, hogy — miként mondá — mindaz, amit eleddig gyűlölt, immár a Szeretet által kedvesebb és boldogítóbb neki, hogysemmint azok, miket egykor az Imádottnak szerelme nélkül bír vala.

186

Némely nagy városon át vezetvén útja, kérdé az imádó, akad-e valaki, kivel Imádottjáról kedve szerint elbeszélgethetne. Egy szerelmében síró szegény embert mutatának neki, az is éppen társat keresé a Szeretetről való társalkodáshoz.

187

Elmerengvén az imádó, azon töprengett, mimódon fakaszthatott benne az Imádottnak fensége és jósága bánatot, holott amaz maga a boldogság.

Az imádó lelke kínjainak feledése és örömeinek emlékezete közt múlat. A szeretet örömei ugyanis feledtetik megpróbáltatásait, a szeretet kínja pedig a szeretet örömére emlékezteti.

Vallaták az imádót, Imádottja megfoszthatja-e őt a Szeretettől: Felele: Nem, valamíg az emlékezet az Imádottnak fönségére emlékezhetsz, az értelem pedig fölfoghatja.

Felelj, Bolond! Kik hasonlíthatók leginkább egymáshoz s kikben lelhető legtöbb rokonság? Felelé: Az imádóban és az Imádottban. Kérdik: Miképen? Felelé: A szeretet által, mely kettejüket egybefűzi.

Kérdezék az Imádottat, szánakozott-e valaha imádóján. — Ha nem szánakozott volna rajta — felelé — nem gyújtotta volna szerelemre, de sóhajokkal, könnyekkel, búbanatallal és szomorúsággal se kínoztatta volna meg.

Juta az imádó, Imádottját kutatva, néminemű nagy erdőbe. Lelé pedig ottan az Igazságot és a Hamisságot, akik az Imádottért marakodának. Az Igazság dicséré, a Hamisság szidalmazá. Ennekokáért az imádó a Szeretetet hívá, álljon az Igazság mellé segítségül.

Kísértés lepi meg az imádót, hogy Imádottjától eltávolodjék. Ez fölserkentené emlékezetét az Imádott jelenlétének befogadására. A rágondolás így sokkalta áthatóbb erőre kapna, mint annakelőtte, értelem és akarat méginkább föllendülne az Imádottnak megértésére és imádására.

Feledi vala Imádottját némely napon az imádó. Ismét más napon visszaemlékezik rá hogy elfeledte. A visszaemlékezésnek eme napján tehát gyász és gyötrelmekérinté hatalmába a feledés miatt, boldogság és vigasság pedig az emlékezés miatt.

Imádottja hírét-nevét az imádó olyannyira áhítozá, hogy szinte kételkedtt, elegendőkép gondol-e rá. Imádottja megbántását pedig annyira gyűlölé, hogy szinte kételkedett, elegendőképen gyűlöli-e. S ilyenénkép riadtan ingadoza Imádottjának szerelme és féltése között.

Az imádó örömében meghala és gyötrelmében éle. Öröm és fájdalom kezefogának, hogy elválaszthatatlan egységgé olvadjanak az imádó akaratában. Eezenképen az imádó élt is, halt is ugyanegy időben.

Csak egyetlen órára óhajtá az imádó Imádottját feledni, tudni sem akarván felőle, netalán gyötrelmei közt megbékélne egykevessé. Mivel azonban mind a feledés, mind a tudatlóság megkínozá, inkább tűr vala, fölemelvén értelmét és emlékezetét Imádottja szemléletére.

Imádottját az imádó olyannyira imádá, hogy minden szavának hisz vala. Megértésükre pedig olyannyira

vágyott, hogy végső gyökerükben
óhajtá őket megragadni. És ezokon
az imádó szeretete hit és megértés
között tévovázott.

199

Vallaták az imádót, mitől idegen-
kedik leginkább a szíve. Felelé:
A közömböségtől. Megkérdezék, mi-
ért. Felelé: Azért, mert szívemnek
legközelebbi rokona, a Szeretet szö-
ges ellenlábasa a közömböségnek.

200

Felelj, Bolond! Írígy vagy-é? Fe-
lele: Írígy vagyok, valahányszor
Imádottamnak gazdagságáról és bő-
kezűségéről megfeledkezem.

201

Felelj, imádó! Gazdag vagy-é? Fe-
lele: Gazdag, szeretetben. — Sze-
gény vagy-é? — Szegény, szeretet-
ben. — Miért? — Mert szeretetem
nem elég nagy és mert nem elég
sok imádót tüzel föl Imádottamnak
megdicsőítésére.

202

Felelj, imádó! Hol vagyon a te
hatalmad? — Felelé: Imádottam-
nak hatalmában. — Mivel fegyverke-

zel föl ellenségeid ellen? — Imá-
dottamnak erejével. — Mivel vigasz-
talódasz? — Imádottamnak örök
kincseivel.

203

Felelj, Bolond! Mit szeretsz job-
ban: Imádottadnak irgalmassá-
gát, vagy igazságosságát? Ő azt vála-
szolá, hogy egyenlőképen illik az igaz-
ságosságot mind szeretnie, mind fél-
nie és semmi sem kényszerítheti
akaratát bármit is jobban szeretnie
Imádottja igazságosságánál.

204

Bűn és érdem civakodának az
imádó lelkiismeretében és aka-
ratában. Igazságosság és emlékezet
növelék lelkiismeretét, irgalom és
remény ellenben az akaratát. Ilykép
győzé le az érdem a bűnt s a meg-
bántást az imádó bűnbánatában.

205

Az imádó Imádottját minden tö-
kéletességgel teljesnek állítá,
tagadván, hogy bármi csekély szeplő
férne hozzá. Kérdés: mi volt erő-
sebb, az állítás-e, vagy a tagadás?

Sötétség vala az égen és árnyék a földön. Az imádót ez a bűnre emlékezteté, mely Imádottját sokáig távol tartotta tőle, szívéből az árnyak elűzvé a fényt, kibén az Imádott imádóinak kinyilatkoztatja magát.

Eljöve a Szeretet az imádó szívébe, az pedig megkérde tőle, mit kíván. — Az ő táplálására és nevelésére költözött beléje — úgymond a Szeretet — hogy halála óráján esküdt ellenségeit lebírja.

Lankad vala a Szeretet, mert az imádó Imádottjáról elfeledkezék. És lankad vala az imádó, mert Imádottja a mértéken felül való rá gondolás által kifárasztá, megriasztá és elszomorítá.

Az imádó egy szeretet nélkül megholt emberre bukkant és megsirata a sérelmet, mely e halállal Imádottját érte. Kérdé amaz embertől, miért halt meg szeretet nélkül. — Azért — felelé — mert senkije sem volt, ki a Szeretettel meg-

ismertesse és imádásra nevelje. —
Ezen sóhajtozik és sír vala az imádó
mondván: Óh, Jámorság! vajjon s
mikor növekszel meg, hogy meg-
csappanjon a bűn, Imádottamnak
pedig sok lelkes és bátor követője
támadjon, ki az ő nevével dicsekedni
nem fél.

210

Próbára tévé az imádó a Szerete-
tet, megállhat-e a szívében a
nélkül, hogy Imádottjára gondolna.
A szíve tehát megszűnt a gondolko-
dástól, szeme a sírástól. S imé: a
Szeretetet eltünt, az imádó pedig za-
varában magára maradva, az embe-
rektől kérdezgeti, nem látták-e a
Szeretetet.

211

Szeretet a szeretéssel, szerető a
Szeretettel az Imádottban any-
nyira egybeolvad, hogy lényege sze-
rint egyetlen valóság valamennyi.
Imádó az Imádottól ugyan különbö-
ző, mégis, lényegbeli eltérés, vagy
ellenmondás híján, vele tökéletesen
megegyezik. És ezért méltó az Imá-
dott mindenekfölött a szeretetre.

Felelj, Bolond! mért vagyon ekkora szereteted? Felelé: Hosszú és veszedelmes az út, kin Imádottamat keresem: Nagy hittel kell keresnem és hamarsággal járnom. Mindezt nem győzném nagy szeretet nélkül.

Az imádó virrasztott, bőjtölt, sírt, alamizsnálkodott, messze földre zarándokolt. Mindezekkel Imádottját arra akarta rábírni, töltsse be alattvalóit a maga fölségének tiszteletével.

Ha az imádó szerelme Imádottját szánsalomra és megbocsátásra indítani nem elegendő, elegendő az Imádott szerelme teremtményeinek kegyelésére és boldogítására.

Felelj, Bolond! Miképen válhatsz Imádottadhoz hasonlóbbá? Felelé: Ha az ő mivoltát minden erőmből megismerni és szeretni törekszem.

Vallaták az imádót, szűkölködik-e Imádottja valamiben? Felelé: Bizony szűkölködik imádókban, vala-

mint dicsőségének és fönségének
tisztelésiben.

217

Vesszőzi vala az Imádott imádója
szívét a szeretet vesszeivel,
hogy megszerettesse ama fát, kiről a
vesszőket szakajtá. Azon a fán szen-
vedte el egykor a halál kínját és
szégyenét, hogy az elveszett imádó-
kat a Szeretetnek visszaadja.

218

Találkozván Imádottjával az imádó,
fölötte igen előkelőnek, hatal-
masnak és minden tiszteletre méltó-
nak látá. Mondá neki, mennyire cso-
dálkozik az embereken, kik őt, min-
den méltó volta ellenére, oly kevésbé
ismerik, szeretik és tisztelik. Az Imá-
dott pedig válaszola, elárulván, mely
igen csalódott az emberekben, kiket
arra teremte, hogy őt szeressék, ismer-
jék és dicsőítsék meg. Ezer ember
közül legfeljebb ha száz féli és sze-
reti, és száz közül kilencven csak az
érdemlett büntetés miatt féli, a mara-
dék tíz pedig a jutalomért szereti,
és jóformán egy sincs, aki jóságáért
és fenségéért szeretné. Az imádó e
szavakat hallván, keservesen siratá
Imádottja megcsúfoltatását és mondá:
Szerelmem, ki az embereket oly igen

megajándékozta és megbecsülte,
vajjon miért feledkezett el rólad még-
is az ember?

219

Magasztalá Imádottját az Imádó,
hirdetvén róla, hogy minden
határon kívül vagyon, mert ott lako-
zik, hol ember el nem érheti. Mondá
tehát — Imádottja tartózkodási helye
felől kérdeztetvén: Vagyon, de nem
tudni, hol. Bátor tudta, hogy Imá-
dottja az ő emlékezetében lakozik.

220

Érdemein az Imádott egy embert
vásárolta meg, ki gondolatok,
fáradalmak, sóhajok és könnyek rab-
szolgája és alattvalója vala. És kérde-
tőle, mit enne és mit inná. Felelé:
Amit Te akarsz. — Kérde továbbá,
mibe öltözködj. Felelé: Amibe Te
akarod. — Mire amaz: Nincs tán
akaratod? — Ő azt válaszolá, hogy
egy rabszolgának egyéb akarata nem
lehet, mint szerelmes Urának szót
fogadnia.

221

Történet-e vajjon? — kérdé imá-
dójától az Imádott. — Minden
dolog tetszik nekem — felelé amaz

(. . . nosza, szem, sírjál ! . . . 127. fej.)

— azért semmi sincs, amiért türelmetlenkednék. Aki ugyanis nem ura akaratának, türelmetlen nem lehet.

222

A Szeretet annak adta oda magát, aki őt akará. Mivel azonban csak keveseké lett, s imádóit nem lelkesíté annyira, amennyire tőle tellett volna, panaszkodék rá az imádó és Imádottjánál bevádolá. A Szeretet pedig védekezvén kifejté, hogy semmit imádójának szabadakarata ellenére nem hajlandó cselekedni, érdemeket és nagy dicsőséget szánva neki.

223

Parázs civódásba és ádáz vitába keveredett az imádó a Szeretettel. Az imádó ugyanis zúgolódott a Szeretettől rárótt gyötrelmei miatt. És az volt a kérdés, ki vétkeesebb benne, az imádó-e, vagy a Szeretet? Ennek eldöntésére az Imádottnak ítélőszéke elé járulának. Ez az imádót elhagyatottsággal bünteté és szerelmének növelésével jutalmazá meg.

224

Fölmerült a kérdés, vajjon a Szeretet a gondolkodással, vagy a

türelemmel tart-e közelebbi rokonságot. Az imádó megoldá a kérdést, kijelentvén, hogy gondolatok nemzik a Szeretetet, a türelem pedig táplálja.

225

Szépségei az Imádottnak adják az imádó szomszédságát. Az Imádottnak szomszédságát pedig imádójának gondolatai, fáradalmai és szeretetből fakadt könnyei adják.

226

Az imádó akarata nagy magasságokba kívánt emelkedni, hogy Imádottját mindjobban szerethesse. Meghagyta tehát az értelemnek, minden erejéből emelkedjék föl. Az értelem az emlékezetet utasítja és mindhárman fölemelkedének az Imádott szépségeinek szemléletére.

227

Cserbenhagyá akarata az imádót, az Imádottnak adván meg magát. Az Imádott pedig foglyul ejté, hogy csak őt szeresse és csak neki szolgáljon.

228

Monda az imádó: Ne aggódjék az én Imádottam, netalán elhagynám valamely más imádottnak szerel-

meért, az én szerelmem ugyanis olyan természetű, hogy csak egyetlen Imádottat szerethetek. — Válaszola az Imádott: Ne aggódjék az én imádóm, netalán csak ő egymaga szeret és szolgál engem, mert nem egy imádóm nálánál sokkal jobban és állhatatosabban imád.

229

Szóla Imádottjához az imádó: Szerelmes Imádottam! Rászoktattad szememet fönséged szemléletére, fületem pedig hallására. Gondolatokhoz szokott ilykép a szívem, a gondolatok által pedig szívemet könnyekre, testemet meg kínokra szoktatád. — Az Imádott erre felvilágosítá imádóját, hogy efféle tulajdonságok nélkül nem írnák nevét az üdvözülendők könyvébe, töröltetvén a kárhozandókéból.

230

Imádottjának nemes szépségei egyesülének az imádó szívében, keserveit és gondolatait megsokasítva. Bele is halt volna, ha Imádottja benne tovább is növeli nagyságot.

231

Jöve az Imádott megszállani imádója szállásán. Ez gondolatokból vetett neki nyoszolyát, sóhajok és

könnyek szolgálva körülötte. Tartozását az Imádott emlékekkel fizette ki.

232

Örömöket és kínokat kevert a Szeretet az imádónak gondolatai közé. Az örömök panaszt tőnek e keveredés ellen, a Szeretetet vádolva be érte az Imádottnál. De azon nyomban meghalának, mihelyt az Imádott őket a kínoktól szétválasztá, melyekkel a Szeretet az ő szeretőit látogatja.

233

Aszeretet jelei, miket az imádó Imádottjáért visel vala, kezdetben könnyek, a delelőn megpróbáltatások, végül a halál. És e jelek által beszél Imádottjáról imádótársaihoz az imádó.

234

Az imádó magányba vonula. Szívét gondolatok kísérték, szemét könnyek, testét nélkülözések és bűnök. Visszatérve pedig az emberek társaságába, mindezen kísértői elhagyák és maga egyedül marada az emberek közt.

A Szeretet egy szélről és hullámoktól hányatott tenger; se öble, se partja. Belefűla az imádó e tengerbe s vele együtt gyötrelmei, de tökéletességei a fölszínen úsznak vala.

Felelj, Bolond! mi a Szeretet? Az felele: A Szeretet elméletnek és gyakorlatnak megegyezése egy célban, melyre az akarat is tör, hogy az emberek az Imádottat tiszteljek és kövessék. És az a kérdés, hogyan éri el az akarat inkább e célt, ha Imádottjánál időz, vagy ha Imádottjának imádókat toboroz.

Vallaták az imádót, ki az ő Imádottja? Felelé: Aki engem szeretni, vágyakozni, elepedni, sóhajtozni, sírni, megcsúfoltatni és meghalni küld.

Vallaták az Imádottat, ki az ő imádója? Felelé: Aki az én tiszteletemért és dicsőségemért semmitől sem retten vissza, s aki mindenről lemond, hogy törvényeimet és utasításaimat kövesse.

Felelj, Bolond! melyik teher nyomasztóbb és súlyosabb: a szeretet gyötrelme-e, avagy a nem-szeretés keserve? Felelé: Kérdezd meg azokat, akik az Imádottnak szerelmeért, azokat, akik a pokol gyötrelmeitől való féltükben vezekelnek.

Elszunnyadt az imádó, a Szeretet pedig nem lévén miből élnie, meghala. Fölbredt az imádó, a Szeretet pedig ismét fölrze az imádó gondolataiban, melyekkel Imádottja felé szálla.

Akészenkapott tudomány — úgy mond az imádó — az akaraiban, jámborságban és imádságban születik meg, a szerzett tudomány pedig tanulmányokban s az értelemben. Kérdés: melyik tudomány volt meg előbb az imádóban, melyikben lett inkább kedve, és melyik vala benne nagyobb?

Felelj, Bolond! Kíváncsi vagy honnét származnak? Felelé: Gondolataimból, vágyaimból, imáimból, szenvedéseimből, és állhatatosságom-

ból. — És kitől kapád mindezeket?
Felelé: a Szeretettől. — És szereteted
honnét való? — Imádottamtól. — És
Imádottadat ki adá neked? — Ő
maga.

243

Felelj, Bolond! Akarsz-e szabaddá
lenni mindenektől? Felelé: Aka-
rok. Imádottamtól eltekintve. —
Akarsz-e rabhá lenni? Felelé: Aka-
rok, sóhajok, gondolatok, fáradoalmak,
szégyen szamáruzetés és könnyek
által szolgálva Imádottamat, kinek
tiszteletére és dicsőségére teremtet-
tem.

244

Gyötörtetvén a Szeretettől, sír vala
az imádó és panaszkodék. Ima-
dottja magához szólítá, hogy meg-
gyógyítsa. Minél jobban közeledett
Imádottjához, annál jobban gyöttré
növekvő szerelme az imádót. És
minél jobban örült, annál jobban
szeretett és annál tökéletesebben ki-
gyógyula kínjaiból.

245

Beteg vala a Szeretet, az imádó
pedig türelemmel, állhatatosan,
engedelmesen és bizalommal ápolá.

A Szeretet meggyógyula, az imádó ellenben belebetegedett. Az Imádott gyógyítja ki erényeinek és dicsőségének emlékezetével.

246

Felelj, Bolond! Mi a magányosság? Felelé: Meghitt társalkodás imádó és Imádott közt. — Mi a gyönyörűség és a társaság? — Magányosság az imádó szívében, ki csak Imádottjára gondol.

247

Kérdést terjesztének az imádó elé: Mi veszedelmesebb, a szeretet-okozta szenvedés-e, vagy a vigasság? Az imádó Imádottjával tanácskozik és válaszola: A balsors veszedelme a türelmetlenség, a boldogságé pedig a tudatlanság.

248

Az Imádott a Szeretetet szabad prédára hagyta, megengedve, hogy kiki annyit vegyen belőle, amennyit akar. A Szeretet azonban alig lelt valakit, ki őt a szívébe fogadná. És ennekokáért síra az imádó és busong vala a tiszteletlenségben, mellyel köztünk emberek közt hamis imádók és tudatlan emberek a Szeretetet illeték.

A Szeretet mindent kiölt igaz imádója szívéből, hogy ő maga zavartalanul tanyázzék és éljen benne. S az imádó belepusztul vala, ha meg nem őrizheti Imádottja emlékezetét.

Két gondolat vala az imádóban: egyikkel Imádottjának mivoltát és erényeit szemlélte naponkint, másikkal a műveit. Kérdés: a két gondolat közül melyik volt a tündöklőbb és melyik tetszett imádónak és Imádottnak jobban?

Meghala az imádó a hatalmas Szeretet ereje által. Az imádott eltemetése országában s imé, az imádó ismét életre támadt. Kérdés, kitől kapá az imádó a nagyobb ajándékot, a Szeretettől-e, avagy Imádottjától?

Foglyul ejté az Imádott a balsorsot, a veszedelmeket, a tehetetlenséget, a gyalázatot s az elhagyatottságot, meg ne akadályozzák az imádót az ő dicsőségének magasztalásában, ellenségeiben pedig fölszítassaa a szeretet.

Némely napon az imádó nagy sereg emberrel került szembe. Ezeket Imádottja a földön módfelett megbecsülé, holott ők gondolataikban gyalázzák vala őt. Magát megveték, szolgálait pedig kigúnyolák. Az imádó síra, haját tépé, önnön orcáját csapkodá, ruháit megszaggatá és nagy fennhangon kiálta: Van-e nagyobb bűn Imádottam megvetésénél?

Felelj, Bolond! Akarsz-e meghalni? Felelé: Akarok, e világ örömeinek, valamint ama boldogtalanok gondolatai számára, akik Imádottamat elfelejtik és meggyalázzák. Gondolataikban ugyanis se megértésre, se szeretetre nem tartok számot, hiányozván belőlük az én Imádottam.

Mondd meg az igazat, te Bolond, s az emberek tüstént rádtámadnak, ütlegetnek, megkínoznak és megölnék. Felelé: Szavaidból következik, ha viszont hamisan szólok, legott dicsérni, szeretni, szolgálni, tisztelni és oltalmazni fognak Imádottam ellenségei.

Csalfa hízelgők szidalmazák né-
melynap az imádót Imádottja
jelenlétében. Az imádó győzte türe-
lemmel, az Imádott pedig igazságos-
sággal, bölcseséggel és hatalommal.
És az imádó inkább tűrte a feddést
s a szidalmat, hogysem a hamis vá-
daskodók sorába lépjen.

Különféle magvakat vetett az Imá-
dott imádója szívébe. Kikelvén,
leveleket és virágokat hajtának, de
csak egy gyümölcsöt. Kérdés: szár-
mazhatnak-e ezen gyümölcsből kü-
lönféle magvak?

Fennen a Szeretet fölött lebeg az
Imádott, — és mélyen a Szeret-
tet alatt húzódik meg az imádó. A
középütt elterülő Szeretet segítségé-
vel ereszkedik le az Imádott imádó-
jához és száll fel az imádó Imádott-
jához. És e leereszkedésből és fel-
szállásból él és születik meg a Szeret-
tet, az imádót vágyakodásra és Imá-
dottja szolgálatára ösztönözve.

Jobbján a Szeretetnek áll az Imá-
dott, balján az imádó. S ekkép

az imádó nem hatolhat Imádottjához,
csupán a Szereteten át.

260

Szemközt a Szeretettel áll az Imádott, Imádottja mögött pedig az imádó. S ekkép az imádó nem juthat el a Szeretethez, csak ha gondolatai és vágyai Imádottján hatolnak át.

261

Az Imádott két más Imádottat mutat vala imádójának, méltóságra és értékre szakasztott másait. És az imádó egyenlőképen imádta mind a hármat, bátor a Szeretet csak egy vala: egy ugyanis lényegében, három személyében.

262

Magáraölté az Imádott imádója köntösét, hogy örök dicsőségének társává tegye. És azért kívána az imádó mindenkor piros köntöst viselni, hogy szövete Imádottjának öltözetéhez mindjobban hasonlítson.

263

Felelj, Bolond! Mit mívelt a te Imádottad a világ teremtmése előtt?
Felelé: Tetszett neki különb-különb-

(... pennájával a Szeretetnek írta meg leveleit
Imádottjához az imádó ... 130. fej.)

féle örök, személyes és végtelen módokon megnyilvánulnia. Ezekből származnak a többek közt az imádó és az Imadott.

264

Zokog vala az imádó és bánkódik, látván, hogy Imádottját a hitetlenek tudatlanságból elvesztették; örvendezék pedig Imádottja igazságosságán, mert azokat bünteti, akik őt ismervén, hűtlenek hozzá. És ezért kérdezik vala, ugyan mi nagyobb: a bánata-é, vagy az öröme, és jobban örülne-é Imádottja megbecsültetésén, mint szomorkodna meggyaláztatása láttán?

265

Az imádó az erények szélső különbségében és egységében szemlélte Imádottját; erények és bűnök legteljesebb ellentétében, valóság és tökéletesség nagyobb és szeplőtelenebb megfelelésében, mint a tökéletlenség és a hiány megfelelése.

266

Az imádó Imádottjának titkait a maguk különféleségében és egyezésében szemlélte, Imádottjának többségét és egységét árulván el ezek. Lényegbeli egységet, mely ellentétet nem tűr.

Mondák az imádónak: Ha a romlás (mely a teremtmény életnek, a hiány ellenlábasának ellentéte) valóban öröktől fogva rontó és romlott volna, akkor a hiány és a vég sehogy se férnének össze vele. — E szavak alapján örökkön teremtmény szellemet pillanta meg Imádottjában az imádó.

Ha talmi volna az, ami növeli az imádó szerelmét Imádottja iránt, igaz volna, ami csökkenti. Ebből pedig az következne, hogy az Imádott nagyságának és igazságának híja van, megférve benne, ami silány és talmi.

Dícséri vala Imádottját az imádó, mondván, hogy ha csakugyan oly fölülmúlhatatlanul képes a tökéletesre, a tökéletlenre pedig semmiképpen, lényegében és hatásában egyszerű és tiszta valóságnak kell lennie. Ahogy így dícséri, megvilágosodék benne Imádottjának Háromsága.

Az imádó az egyes és a hármas számban nagyobb összhangot fedezett fel, mint a többiben. Minden testi valóság ugyanis e két számtól születik meg a semmiből. Ezért szemlélé Imádottja egységét és háromságát e két szám összhangjában.

Dícséri az imádó Imádottja hatalmát, bölcseségét és akaratát, mely a bűnön kívül, mindeneket megteremte. Ám maga a bűn sem lehetne el Imádottjának hatalma, bölcsesége és akarata nélkül, bátor földidézésében sem hatalmának, sem bölcseségének, sem akaratának része nem volt.

Dícséri és imádja Imádottját az imádó, amiért megteremté és reábízott mindeneket. Dícséri és imádja, amiért tetszék neki imádója alakját és természetét magára öltenie. Azért méltán kérdezhetjük, melyik dicséret és melyik imádás tökéletesebb?

Imádottja szeretetét és bölcseségét mérlegelvén, kérdé tőle az imádó,

vajjon Imádottja azzal szerette-é jobban őt, hogy természetét magára ölté, vagy azzal-é, hogy megváltotta. Az imádó megháborodék, végül ekkép felele: A megváltás a boldogtalanság elhárítására szolgált, a megtestesülés pedig boldogításul adatott. — Válasza ismét más kérdést vetett föl: Melyik szeretet vala nagyobb?

274

Az imádó ajtóról-ajtóra járt alalmaznát kéregetvén, hogy Imádottja szerelmét szolgálóinak emlékezetébe idézze, továbbá, hogy az Imádottnak oly igen kedves és tetsző alázatosságot, szegénységet és türelmet gyakorolja.

275

Bocsánatot kérének az imádótól Imádottja szerelmére hivatkozván. Az imádó nemcsak hogy megbocsátott, de önmagát is nekik adá jószágostul.

276

Könnyes szemmel beszélé el az imádó Imádottja szeretetből elviselt gyötrelmét és kínját; búval, gonddal írta le elhangzott szavait, irgalommal és reménnyel vigasztalá meg magát.

Eljöve az Imádott a Szeretettel imádója látogatására, mikor az éppen aluszik vala. Az Imádott szólítja imádóját, a Szeretet pedig fölébreszté. És az imádó szót fogadott a Szeretetnek, Imádottjának pedig válaszola.

Az Imádott szeretni tanítá imádóját, a Szeretet beszélni tanítá meg őt, a Türelem pedig megmutatá neki, hogyan kell viszontagságokat elviselnie annak szerelméért, akinek rabszolgája lett.

Kérdé az Imádott az emberek-től, nem látták-e az ő imádóját? Azok pedig tőle kérdezgetik, melyek az ő imádójának ismertető jelei. Tudatá velük az Imádott, hogy imádója merész és félénk, gazdag és szegény, vidám, szomorú. tündöző, és az ő szerelmére áhítozik szüntelenül.

Vallaták az imádót, eladná-e vágyait? — Már eladta őket Imádottjának — válaszola — akkora áron, hogy mind a világot megvehetné rajta.

Prédikálj, Bolond! hallasd szavadat Imádottadról, zokogj, bőjtölj! — Az imádó lemondta a világról a Szeretet társaságában Imádottja keresésére indula, ott dícsérték, valahol meggyalázták.

Az imádó egy szép várost tervezett és emelt Imádottjának lakóhelyül. Szeretettel, gonddal, panaszokkal, könnyel és bánattal építé meg, örömmel, reménységgel, jámborsággal ékesíté fel, hittel, igazsággal, okossággal, erővel és mértékletességgel rendezé be.

Az imádó szeretetet iszik vala Imádottjának forrásából. Benne mosá meg egykor az Imádott imádója lábát, azét, aki az ő tiszteletét feledvén, annyiszor megvetette. Bizony, romlott ez a világ.

Felelj, Bolond! mi a bűn? Felelé: Olyan magatartás, mely Imádottamnak mindeneiket alkotó, végső szándéka és bölcsesége ellen irányul.

Látván az imádó a teremtet világot, úgy vélé, az örökkévalóság jobban megfelel Imádottjának, ki nagyságában és minden tökéletességében végtelen, mint a világ, mely véges. Ilykép az imádó Imádottja igazságosságában fölismeré, hogy Imádottja örökkévalósága megelőzi mind az időt, mind a véges dolgokat.

Megvédé Imádottját az imádó azoktól, kik a világot örökkévalónak állíták. Mondá tehát: Imádottja igazságossága nem volna tökéletes, ha minden léleknek vissza nem adná testét. Ehhez azonban az ősfészek és az őssanyag elégtelen volna. Ha a világ örök volna, nem is irányulna egyetlen felsőbb cél felé. Márpedig mindez Imádottja akaratának és bölcsességének fogyatékoságát jelentené.

Felelj, Bolond! honnét tudod, hogy a katolikus hit igaz, a zsidók és a szaracénok hite pedig hamis? Felelé: A Pogány és a Három Bölcs Könyvének tíz fejezetéből.

Felelj, Bolond! mi a bölcsesség kezdete? Felelé: Hit és jámborság garádján száll föl az értelem. Imádottam titkainak megértésére. — Hát a hit és jámborság ugyan hol kezdődik? Felelé: Imádottamban, ki a hitet kivilágítja, a jámborságot pedig fölhevíti.

Vallaták az imádót, mi nagyobb: a lehetőség, vagy a lehetetlen? Felelé: A lehetőség nagyobb a teremtményben, a lehetetlenség pedig Imádottjában nagyobb. Tudnivaló ugyanis, hogy a lehetőségnek a tehetség felel meg, a lehetetlennek pedig a megvalósulás.

Felelj, Bolond! mi nagyobb: a különbözőség, vagy a megegyezés? Felelé: A különbözőség a többségben, a megegyezés pedig az egységben nagyobb, kivéve Imádottamban, benne ugyanis mind a többségben, mind az egységben egyenlők.

Felelj, imádó! mi a valódi érték? Felelé: szöges ellentéte e világ

értékének, melyet hamis és hívságos barátai hajszolnak, megbecsülést keresve, noha semmitérők, üldözvén az igazi értéket.

292

Felelj, Bolond! láttál-e már esztelen embert? — Láték néminemű püspököt — válaszolá — színezüst kelyhek, tálak és kések az asztalán, garmada ruházat, téres nyoszolya a szobáján, sok pénz a szekrényeiben. Palotája kapujában ellenben kevés vala a szegény.

293

Bolond! tudod-e, mi a hitványság? — A hitvány gondolat. — És mi a hívság? — Ímádoottamnak szeretetből és szégyenből fakadó féltelme, mely állja az emberek rágalmaait. — És mi a tisztelet? Felelé: Ímádoottamra való gondolás, nemkülönben tiszteletének munkálása és dicséréte.

294

Bánat és megpróbáltatások, miket szeretetből visel vala el, türelmetlenségre ingerlék és ragadák az unádót. Az Ímádott megróttá ezért, dicsőségére és ígéreteire hivatkozván

és kijelenté, hogy ugyan keveset tud az a szeretetről, akit balsors vagy boldogság megháborít. Az imádó magába roskadt és sírva könyörge Imádotjához, szeretetét adná vissza neki.

295

Bolond! valld meg, mi a szeretet? — Olyan dolog a szeretet — felelé amaz — ami szabadokat rabul ejt, rabokat pedig felszabadít. — Kérdés: mihez hasonlít hát jobban a szeretet: szabadsághoz-é? rabsághoz-é?

296

Szólítá imádóját az Imádott, az pedig felele mondván: Mit kívánsz, ó Imádottam, ki a szemem világa, gondolataimnak gondolatja, teljesedéseim teljesülése, szerelmeim szerelme és kezdéseimnek is kezdete vagy?

297

Imádottam! — mond az imádó — Hozzád megyek, beléd hatolok, mert szólítottál. Megyek, hogy a te szemléletedben szemlélődjem. A te erényedben élve, a te erényeddel megyek hozzád, kitől erényemet kaptam. Köszöntelek a te köszöntéssel, mely az én köszöntésem a te köszöntésedben, melytől örök üdvöt és örök áldást várok.

(... ha tüzet akartok, jertek a szívembe
173. fej.)

Nagy fennszóval kiálta az imádó:
A tűz melegít, a meleg könnyű-
vé tesz, ami pedig könnyű, fölfelé
tör. Ekkép gyújtja ki a Szeretet a
gondolatot, teszi lengévé és húzza
fölfelé. És egyetlen Szeretet egyesíti e
hármat, kötvén őket szorosán egybe.

Vallaták az imádót: Mi a világ?
Felelé: Könyv az olvasni tudók-
nak, melyből Imádottamat megismer-
rik. — Kérdék továbbá, Imádottia a
világban van-é? Felelé: a világban,
miként könyvében az író. — S mit
foglal magában a könyv? — Imá-
dottamat, minthogy ő mindenek-
nek foglalatja. És ezenképen a világ
van Imádottamban, nem pedig Imádót-
tam a világban.

Felelj, Barátom, melyik imádót
véled esztelennek? Felelé: Azt,
amelyik az árnyéket szereti és nem
törődik az igazsággal. — Melyiket
látod gazdagnak? — Amelyik az igaz-
ságot szereti. — Melyik szegény? —
Aki tévedés rabja. — Kérdék továbbá,
méltó-e a világ szeretetre? Felelé:
Méltó, miként a mű a mesterért s
az éjtezaka a rávirradó nappalért.

Más imádók kérdék az imádótól, van-e valami viszonylat közte és Imádottja közt. — Kérdjétek csak meg a legfelsőbb Eget — válaszolá — amelynek véges a mozgása, Imádottamé ellenben végtelen. De természetétől fogva ha végkép nem is viszonyulhatnának egymáshoz, egymáshoz közelíti és viszonyítja őket az akarat. Imádottam akarata ugyanis épp oly hatalmas e mozgás irányításában, mint amilyen gyors az Első Mozgó.

Imádottjára panaszkodék Urának és Urára panaszkodék Imádottjának az imádó. Az Úr és az Imádott pedig mondá: Kicsoda tesz közöttünk különbséget, holott egyetlen egység vagyunk? Felelé az imádó: Az Úrnak szánakozása és az Imádottnak próbái.

Veszedelemben forogván az imádó a Szeretet parttalan tengerén, Imádottjára bízta magát. Az próbákkal, gondokkal, könnyekkel, sóhajokkal és bánattal sietett segítségére.

Örvendezék az imádó Imádottja létezésén. Tőle származott ugyanis minden egyéb létező, fenntartván és kötelezvén őket Imádottja tiszteletére és szolgálatára. Az Imádottnak létét semmi más létező meg nem semmisítheti, be nem szennyezheti, nem csorbíthatja, se nem öregbítheti.

Imádottam! a te nagyságodban vágyaimat, gondolataimat és keserveimet is naggyá teszed. Olyan igen nagy vagy ugyanis, hogy minden, ami rád emlékezik, téged felfog és benned gyönyörködik, naggyá leszen. Nagyságod viszont törpévé tesz mindent, ami tiszteleteddel és törvényeiddel ellenkezik.

Imádottadnak mi a mivolta? — Felelé: Fénysugár, mely mindenen átsugárzik, miként a nap a földkerekségén. Ha fényét visszavonja, magában minden elsötétül, ha fölfénylik, minden önként fölragyog. Imádottamnak mivolta tehát magva a világot fenntartó világosságnak.

Az én Imádottam egy. Gondolatom és szeretetem az ő egységében egyesül egyetlen akarattá. És Imádottamnak egységéből minden egységre és többségre futja s a benne rejlő többségből is minden egységre és többségre telik.

Legjava jó az én Imádottamnak java; semmihez sem fogható jó ő. Ha nem így volna, az én javam valamely más legfelsőbb jótól eredne. Így azonban hadd áldozzam minden javamat ez életben a legjava Jónak tiszteletére, mert őt illeti.

Ha bűnösnek tudsz engem, ó Imádottam, könyörülj rajtam és bocsáss meg. Mivel pedig amit te magadban tudsz, különb, mintha én tudnám, benned megbocsátásra és szeretetre lelek. Mert töredelemre és fájdalomra fogtál, s hogy a halált kívánjam, fenségednek dicséretére.

Ate hatalmad, ó Imádottam, jóssággal, száналommal és bocsánattal üdvözíthet engem; igazság sze-

rint és botlásaim büntetésekép el is kárhoztathat. Mindenkép a te akaratodat teljesítse bennem; mert egyképen beteljesülés, akár üdvözítesz, akár eltaszítasz.

311

Imádottam! töredelmes szívemet az igazság látogatván, könnyet fakaszt a szememből. Mert akaratom szereti az igazságot. Mivel pedig a te igazságod felülmúlhatatlan, magasztald fel akaratomban fönséged dicséretére, akaratomat pedig alázd meg, hogy vétkeimtől elforduljak.

312

Nincsen abban igazság, kiben Imádottam sincsen, és hamisság van abban, kiben Imádottam sincsen és tévedés leszen az, kiben Imádottam nem leszen. És ennekokáért szükségkép mindaz igazság, ami volt, van és leszen, ha Imádottam benne van; hasonlókép mindaz hamisság, ami nincs ott, ahol Imádottam vagyon, a nélkül, hogy ebből ellenmondás származnék.

313

Teremt vala az Imádott és rombol vala az imádó. Ítéld vala az Imádott és sír vala az imádó. Az Imádott

helyrehozván az imádó üdvösségét, művét befejezte, az imádó pedig mindörökre hozzászegődék.

314

Útjain a tenyésző életnek, az érzésnek, a képzeletnek, az értelemnek és az akaratnak indula el az imádó Imádottja keresésére. Útközben Imádottja próbáit és terhét viselé, hogy értelmét és akaratát hozzá emelhesse, aki imádóinak megértésére és határtalan szerelmére vágyik.

315

Imádottja tökéletessége a lét magassataira emeli az imádót; saját botlásai viszont a nemlét örvényeibe rántják. Kérdés: a két erő közül melyiknek vagyon az imádón nagyobb hatalma?

316

Gonoszságom és a te jóságod közé állítottál, ó Imádottam! Veled legyen a jámborság, irgalmasság, türelem, alázat, bocsánat, segítség és jóvátétel; velem a töredelem, állhatatosság és emlékezés, továbbá a szent szenvedéseden fakadt sóhajok és könnyek.

Ó Imádottam! ki szeretni tanítottál, ha segítségemre nem sietsz, miért is teremtetél akkor? Iszonyú gyötrelmeket és keserves kínokat miért is szenvedtél el érettem? És ha már oly igen felmagasztaltál, segíts, ó Imádottam, ismét le is szállanom, hogy bűneimnek és botlásaimnak tudatára ébredjek, őket megvessem és gondolataim újult erővel szálljanak fel erényeid tiszteletére és dicséretére.

A karatomat szabadnak alkotád, dicsőséged magasztalására, vagy értékeidnek lebecsülésére, hogy akaratomban szerelmedet gyarapítsad.

E szabadsággal akaratomat veszélynek tetted ki. Emlékezzél meg, Imádottam, veszélyben forgó imádódról, hogy szabadakaratát rabbá tegye fenségednek dicséretére, vágyainak és könnyeinek pedig gyarapítására.

Soha, ó Imádottam, tőled se bűn, se fogyatkozás imádódba át nem származhatik, se nem teremhet benne semmi tökéletes a te malasztod és

bocsánatod nélkül. Mivel tehát ennyire imádódé vagy, ínségében és szorongattatásaiban ne feledkezz meg róla.

321

Imádottam, ki egyazon néven neveztetel embernek is, Istennek is! E névben: Jézus Krisztus akarlak imádni embert és Istent. Ha pedig, ó Imádottam, már imádódat érdeme nélkül ennyire megtiszteléd, hogy neveden nevezhet és kívánhat, miért nem tiszteled meg hasonlókép a sok tudatlan embert is, aki kevésbé vétkezes tudatosan a te neved, Jézus Krisztus ellen, mint a te imádód?

322

Zokog vala az imádó és Imádottjához e szavakkal fordula: Imádottam! sose voltál fösvény és önző a te imádód iránt. Eletet adsz neki, eltáplálod és sok teremtményt rendelsz a szolgálatára. Miképen lön mégis, ó Imádottam, hogy te, ki a legfőbb szabadság vagy, imádóddal szemben fukarkodtál a könnyel, gonddal, búval, bölcseséggel és szeretettel, neved dicséretére? Es ennekokáért, ó Imádottam, kér tőled a te imádód hosszú életet, hogy e felsorolt adományaidban bőven részesuljon.

Imádottam! ha az igazakat segíted
halálos ellenségeik ellen, engem
is segíts meg tiszteletedre törekvő
vágyaimban; ha pedig a gonoszokat
segíted a megigazulásban, segítsd meg
a te imádódat is, hogy meghozza aka-
ratának áldozatát a te dicsőségedre
és teste áldozatát is, szerelme jeléül
a vértanúság útján.

Az én Imádottam nem ismer kü-
lönbséget alázat, alázatos és meg-
alázott között, mert benne minden
merő alázatosság, színtiszta mivoltá-
ban. Feddé tebát az imádó a kevély-
séget, az ugyanis el akarja űzni az
Imádottól azokat, kiket ő alázatában
a földön annyira megbecsült s kiket
a gőg a dicsőség vágyával és a hiú-
sággal ejte meg.

Az Alázat az imádótól alázatot
szolgáltató az Imádottnak, tö-
redelem, nemkülönben jámborság
által is. És az volt a kérdés, a kettő
közül melyik nyujta az Imádottnak
több alázatot?

Tökéletessége okán az Imádott
megszáná az Imádót, de tevé ezt

az imádó ínségének okán is. Az volt
immár a kérdés, vajjon a két ok kö-
zül melyikért bocsátott meg imádó-
jának inkább az Imádott?

327

Miasszonyunk, az angyalok s a
dicsőség szentjei imádnak Imá-
dottamat. Mivel pedig tudatára ébre-
dék a világ háládatlan tévelygésé-
nek, megemlékezék róla, mely fölötte
nagy az én Imádottam igazságossága,
nemkülönbben barátainak hálátlan-
sága is.

328

Főlemelé lelki tehetségeit az imádó
az emberség garádicsain az isteni
természet dicséretére; az isteni ter-
mészet szemléletéből pedig lelki te-
hetségeivel leereszkedik Imádottja
emberi természetének dicséretére.

329

Mentül keskenyebb az imádó útja
Imádottjához, annál tágasabb a
szerelme; és mentül szűkebb a sze-
relme, annál szélesebb az útja. És
ígyeténképen az Imádott minden mó-
don szeretetben, bánatban, szomorú-
ságban, örömben és vigaszban része-
síti imádóját.

Szeretet szeretetből, gondolat gondolatból, könny a búbanatból ered; és szeretet szeretetet, gondolat könnyet, elhagyatottság sóhajokat szül. És az Imádott rátekintve imádójára, ki az ő szerelméért mindezeket a megpróbáltatásokat elszenvedte.

Virrasztván, az imádó vagyai és gondolatai el-kizarándokoltak Imádottja fönségének földére. És képeket hozának neki, ragyogó fényvel töltvén el szellemét. Akarata ekkép új szerelemre szítá.

Képzeletével az imádó testi alakban festé és formálá ki Imádottjának arca vonásait. Értelmével szellemi magasságokba emelé, akaratával pedig minden teremtményben imádá őket.

Gondolatainak egy napjáért az imádó a könnyek egy napját vevé meg, szeretetének egy napját pedig eladá a szenvedések egy napjáért. Szerelme és gondolatai ilykép megkettőződének.

Az imádó idegen földön sýnylő-dék, Imádottját elfeledte és honvágy emészté Ura, asszonya, gyermekei és barátai iránt. Ám gondolataiban hamar visszatére Imádottjához, hogy megvívasztalódják s az idegen földön való lakás honvággyal és búval ne epossze.

Imádottja szavait hallván az imádó, értelme az Imádottat magát ismeré fel bennük. Akaratának ugyanis öröme voltak, emlékezetébe pedig Imádottja erényeit és ígéreteit idézék vissza.

Hallván az imádó, miként káromolják Imádottját, az ő bölcsességét, igazságosságát és türelmét csodálta meg ebben. Az igazságosság ugyanis a káromlókat megbünteté, a türelem pedig töredelemre és bűnbánatra indítá őket. Az volt immár a kérdés, az imádó melyikben hisz vala jobban, az igazságosságban-e, avagy a türelemben?

Beteg lőn az imádó, s Imádottja tanácsával testamentomot szerze. Vétkei és tévedéseit a bánatra

s a vezeklésre hagyta, a világias örö-
mököt pedig a megvetésre. A szemére
hagyá a könnyeit, a szívére sóhaj-
okat s a szerelmét. Értelmére Imádottja
képét hagyá, emlékezetére Imádott-
jának az ő szerelméért elszenvedett
kínjait. Tevékenységére hagyá a hitet-
lenek megtérítését, tudatlanul rohan-
ván a vesztükbe.

338

Virágok illatában gyönyörködven,
az imádó a gazdag fosványnek,
valamint a pazarló és tudatlan ke-
vélynek bűzére emlékezők. Édeset
ízlelvén, keservét érezé az ideiglenes
javaknak a világrajövetel és a világ-
ból való távozás idején. Múló örö-
mököt élvezvén, értelme felfogta, mely
gyors az átvonulás e világon, s mely
végtelen a büntetés a világnak tetsző
gyönyörök miatt.

339

Látott már az imádó éhséget, szom-
júságot, hideget, hőseget, sze-
génységet, mezítelenséget, betegséget
és kínokat. Bele is pusztult volna,
ha rá nem emlékezik Imádottjára, ki
őt reménnyel, emlékezéssel, a világról
való lemondással és az emberi gán-
csoskodás megvetésével gyógyíttatá.

Bánat és öröm közt áll az imádó nyoszolyája: örömmel szunnyad el, bánattal ébred vala. Az a kérdés immár: nyoszolyája melyikhez áll a közelebb a kettő közül?

Búsan aludt el az imádó, az emberek gáncsait rettegven; és békeségben ébred, megemlékezvén Imádottja híre-nevéről. Fölmerült a kérdés: ki szégyeníté meg jobban az imádót, Imádottja-e, vagy az emberek?

Halálra gondolván az imádó, fél vala, míg eszébe nem jutott Imádottja városa, melyhez halál és szeretet küszöbe és kapuja vezet.

Panaszkodék Imádottjának az imádó a kísértésekről, melyek napoként meglátogatván, gondolatait zavarják vala. Felelé pedig az Imádott: A kísértés alkalom, hogy az ember az emlékezéshez futamodjék és Istenre gondolván, fönségének szépségét imádja.

l. ., tekint az imádkozásnak, hogy imádkozás
többet legyen . . . 210. fejelet

Az imádó elveszíte néminemű násfát, melyet igen szerete. Végasztalhatatlanul bánkódék e miatt, valamíg Imádottja meg nem kérdé tőle, melyik java természetesebb, a násfája-é, avagy a türelme Imádottja szolgálatában?

Aluszik az imádó, számbavéve e közben fáradaimait és viszonyosságait, miket Imádottja szolgálatában visele és azon aggódék, hogy tettei, a mondott akadályok miatt netalán meghiúsulnának. Imádottja azonban bizonyossá tévé érdemei és Imádottja hatalma felől, s erre föl-ébrede.

Hosszú, iromba út előtt állott az imádó; ideje volt elindulnia, föl vállalván a súlyos terhet, melyet a Szeretet rak szolgáira. Ennekokáért megkönnyíté lelkét a világi gondolatoktól és örömöktől, hogy teste könnyebben hordozhassa terhet, lelke pedig ez iromba ösvényeket Imádottja társaságában járhasa.

Némely napon az emberek az imádó jelenlétében rútul nyilatkoztak Imádottjáról a nélkül, hogy az imádó válaszolt s Imádottját védelmébe vette volna. Az a kérdés, kicsoda vétkesebb: az emberek-é, hogy káromlák az Imádottat, avagy az imádó, ki hallgatott és Imádottját meg nem védte?

Imádottját szemlélve az imádó megcsiszolta értelmét, akaratában pedig szeretetre gyulladt. Az a kérdés mármost: a kettő közül melyikkel finomítá meg jobban az emlékezetét, hogy Imádottjára emlékezzék.

Buzgalommal és félelemmel indula útnak az imádó Imádottját dicsérni. A buzgalom vitte, a félelem megőrizte. Ahogy így mendegél, sóhajokkal és könnyekkel találkozik, köszöntéseket hozván neki Imádottjától. Kérdés: a négy közül melyik által lele Imádottjában több vigaszt?

Tekint az imádó önmagába, hogy Imádottja tüköre lenne; tekint

pedig Imádottjára is, hogy az ő tükörében magára ismerne. Kérdés immár, melyik tükör vala értelméhez közelebb?

351

Teológia, filozófia, orvos- és jogtudomány találkozásának az imádóval. Az híret tudakolá tőlük, nem látták-e Imádottját? A teológia sírva fakadt, a filozófia kételkedett, az orvos- és jogtudomány pedig örvendezék. Kérdés mármost, e négy jelkép mindegyike mit jelent az imádónak, Imádottja keresésében?

352

Szívszorongva és könnyek közt eredt az imádó Imádottja keresésére az érzékek útján s az értelem ösvényén. Az a kérdés, a két út közül melyiken indult el először Imádottját keresni, és melyiken mutatkozik meg neki nyíltabban az Imádott?

353

Az ítélet napján meghagyja majd az Imádott, rakják az egyik oldalra mindazt, valamit ő adott az embereknek a világon, a másik oldalra pedig mindazt, valamit az ember adott a világnak. Hadd tűnjék ki belőle, mikép szerették őt s melyik oldal nagyobb és nehezebb.

Némely napon az emberek az imádó jelenlétében rútul nyilatkoztak Imádottjáról a nélkül, hogy az imádó válaszolt s Imádottját védelmébe vette volna. Az a kérdés, kicsoda vétkeesebb: az emberek-é, hogy káromlák az Imádottat, avagy az imádó, ki hallgatott és Imádottját meg nem védte?

Imádottját szemlélve az imádó megcsiszolta értelmét, akaratóban pedig szeretetre gyulladt. Az a kérdés mármost: a kettő közül melyikkel önönomítja meg jobban az emlékezetét, hogy Imádottjára emlékezzék.

Buzgalommal és félelemmel indula útnak az imádó Imádottját dicsérni. A buzgalom vitte, a félelem megőrizte. Ahogy így mendegél, sóhajokkal és könnyekkel találkozik, köszöntéseket hozván neki Imádottjától. Kérdés: a négy közül melyik által lele Imádottjában több vígaszt?

Tekint az imádó önmagába, hogy Imádottja tüköre lenne; tekint

pedig Imádottjára is, hogy az ő tükörében magára ismerne. Kérdés immár, melyik tükör vala értelméhez közelebb?

351

Teológia, filozófia, orvos- és jogtudomány találkozásának az imádóval. Az híret tudakolá tőlük, nem látták-e Imádottját? A teológia sírva fakadt, a filozófia kételkedett, az orvos- és jogtudomány pedig örvendezék. Kérdés mármost, e négy jelkép mindegyike mit jelent az imádónak, Imádottja keresésében?

352

Szívszorongva és könnyek közt eredt az imádó Imádottja keresésére az érzékek útján s az értelem ösvényén. Az a kérdés, a két út közül melyiken indult el először Imádottját keresni, és melyiken mutatkozik meg neki nyíltabban az Imádott?

353

Az ítélet napján meghagyja majd az Imádott, rakják az egyik oldalra mindazt, valamit ő adott az embereknek a világon, a másik oldalra pedig mindazt, valamit az ember adott a világnak. Hadd tűnjék ki belőle, mikép szerették őt s melyik oldal nagyobb és nehezebb.

Az imádó akarata önmagát szerette. Kérdé tőle az értelem, jobban hasonlít-e így Imádottjához, hogy önmagát szereti, mintha Imádottját szeretné. Imádottja ugyanis közismer-ten jobban szereti önmagát minden másnál. Kérdés: melyik a leghelye-
sebb válasz, mit az akarat az értelem-
nek adhatott?

Felelj, Bolond! melyik szeretet legnagyobb és legnemesebb a teremtményben? Felelé: Amelyik a Teremtőével megegyezik. — Miért? — Mert a Teremtőnek semmije sincs, amivel nemesebb teremtményt alkot-
hatna.

Némely napon az imádó imádkoz-
ván, észrevette, hogy szeme a
sírástól megszűnt. Hogy tehát sírni
tudjon, gondolatát pénzre, asszonyra,
gyermekre, ételre és dicsőségre irá-
nyítja és úgy tűnt föl neki, mentül
inkább szolgálják e dolgok az embe-
reket, annál kevésbé Imádottját. Ily-
kép a szeme megtelék könnyel, a
szíve pedig bánatba és fájdalomba
borult.

Imádottja szemléletébe mélyedve jár-kél az imádó. Útközben sok emberrel találkozék, akik újdonságok felől kérdezzeték. De mert az Imádottjára való gondolásban lelte örömet, kérdéseikre hallgatással válaszolt, nem akarván — úgymond — eltávolodni az Imádottól.

Az imádót kívül-belül szeretet borítá és elindula Imádottja keresésére. Megszólítja a Szeretet: Hova mégy, barátom? Felelé: Imádottamhoz indulok, hogy te növekedjél.

Felelj, Bolond! micsoda a vallás? Felelé: A gondolatok tisztasága, a halál vágya Imádottam nevéért, lemondás a világról, hogy Imádottamat akadálytalanul szemléld és tanúbizonytságot tégy fenségéről.

Felelj, Bolond! mik a fáradoalmak, panaszok, sóhajok, könnyek, megpróbáltatások és veszedelmek az imádóban? Felelé: Az Imádottnak örömei. — Miért? — Mert általuk több szeretetben részesül az Imádott, nagyobb jutalomban az imádó.

Vallaták az imádót: vajh kiben nagyobb a szeretet, az élő imádóban-é, vagy a meghalóban? Felel: A meghalóban. — Miért? — Mert a szeretetből meghalóban már nem öregbülhet, a szeretetből élőben még igen.

Két imádó találkozik. Az egyik rámutatott Imádottjára, a másik megérté. Az volt a kérdés, a kettő közül melyik közelíté meg jobban Imádottját? A kérdés megtejtésében az imádó világosságot kapott a Szent-háromság bizonyítására.

Felelj, Bolond! mért oly mélyen-szántó a te szavad? Felelé: Hogy alkalma legyen az értelemnek Imádottam fenségéhez emelkednie, s hogy őt mentül többen szeressék és szolgálják.

Megrészegüle az imádó Imádottja emlékének, megértésének és szerelmének borán. Az Imádott e bort saját könnyeivel és imádója könnyeivel keverte.

A Szeretet az imádót Imádott-jára való emlékezésében föltüzelé és lázbe hozta, az Imádott pedig könnyekkel, a világ örömeinek feledésével és hiú dicsőségének megvetésével hűté le. A Szeretet pedig növekedék, eszébe jutván az imádónak, kiért visele annyi bajt és megpróbáltatást s az emberek is fölis-mervén, annyi bűt és üldözést kiért szenvedtenek.

Felelj, Bolond! mi ez a világ? Felelé: Imádottam imádóinak és szolgálóinak börtöne. — És ki ejté foglyul őket? Felelé: A lelkiismeret, a szeretet, a félelem, az önmegtagadás, a töredelem s a hitvány emberek társasága. És csak a büntetésül kapott szenvedés jutalmazatlan.

E könyv eredeti címe *Libre d' Amic e Amat.* Magyar fordítása az ókatalán kritikai kiadás alapján (*Obres de Ramón Lull, T. 9. Palma de Mallorca 1914*) készült *Marius André* francia és *Ludwig Klaiber* német szövege segítségével. Kiadja *P. Schrotty Pál* ofm. tartományfőnök. Nyomta 1943 őszén a Kapisztrán Nyomda Vácott (felelős művezető : *Farkas Károly*).

A LELKI ÉLET FERENCES MESTEREI

Szerkesztőbizottság:

P. SCHROTTY PÁL, P. SZEDŐ DÉNES, P. DÁM INCE, OFM.

1. Szent Bonaventúra—Dám Ince:
A LÉLEK ÚTJAI ISTENHEZ. Itinerarium. Szent Bonaventúra rendszerének összefoglalása. II. kiadás.
2. Meyer Vendel—Mária földi Lukács:
SZENT BONAVENTÚRA LELKIGYAKORLATOS VÁZLATAI. II. kiadás.
3. Szent Bonaventúra—Tarcsafalvy Anaklét:
A TÖKÉLETESSÉG KIS TÜKRE szerzetesnők részére. De perfectione vitae ad sorores, De regimine animae.
4. Milánói Jakab—Gál Gedeon:
A SZERETET ZSARÁTNOKA. Kalauz a lelki életre.
5. Szedő Dénes, O. F. M.:
PHILOMENA. Ferences himnuszok.
6. Szent Bonaventúra—Gál Gedeon:
BESZÉLGETEK A LELKEMMEL... Soliloquium. II. kiadás.
7. Breton Bálint (Szent Bonaventúra Egyházirodalmi Iskola ford.):
KRISZTUS A FERENCES LÉLEK ÁHÍTÁBÁN.
8. Szent Bonaventúra (Szent Bonaventúra Egyházirodalmi Iskola ford.):
SZERÁFSZÁRNYAK. De sex alis Seraphim. Előljárók, nevelők útmutatója.
9. VIRÁGSZÁLAK Assisi Szent Ferenc és társai életéből. Fioretti. I. kötet. Kőszeghy Mihály dr. fordítása.
10. VIRÁGSZÁLAK Szent Ferenc és társai életéből. Fioretti. II. kötet. Dr. Kőszeghy Mihály fordítása.
11. Raimundus Lullus—Szedő Dénes: IMÁDÓNAK ÉS IMÁDOTTNAK KÖNYVE. Szemlölődések az év minden napjára.

